

Ca je novega?

HOLCIM

Holcimovi Dani otvorenih vrata

HOLCIM

Holcim i 7 udruga u borbi protiv korupcije

RAŠA

U povodu svjetskog dana voda

LEPOGLAVA

Gaveznica otvorena za turističke i stručne obilaske

Eko dostava do vaših vrata

Polaznici "Male škole ribolova" i članovi Društva športova na moru Koromačno dostavljaju "Ca je novega" od vrata do vrata lokalnoj zajednici oko Koromačna.

Drage čitateljice, dragi čitatelji,

ovaj broj Vašeg i našeg časopisa Ca je novega? predstavljamo Vam s posebnim veseljem! Sigurni smo da ste primijetili da smo mu odjenuli novo ruho te ga učinili oku ugodnijim. Za to zahvaljujemo našim vrijednim i kreativnim suradnicima iz Studija Prodomo koji se i inače brinu za Holcimov vizualni identitet.

Časopis smo dovršavali u danima kada je zemlju zatekla iznenadna ostavka premijera Ivo Sanadera, kada smo dobili novu premjerku, kada nam je priroda pokazivala svu svoju hirovitost i mnogima pokvarila godišnje odmore te kada su upozorenja o teškoj gospodarskoj situaciji postala sve ozbiljnija. No, to nas nikako nije sprječilo da i ovaj broj ne ispunimo mnoštvom zanimljivih tekstova iz gotovo svih krajeva Hrvatske.

Kao i uvijek, s Vama rado dijelimo dojmove s Holcimovih Dana otvorenih vrata. Ove smo ih godine održali na naše tri lokacije: u Koromačnu, na Kukuljanovu i u Zaboku, a u listopadu nas očekuje i Plovanija. Sva su tri događaja

protekla u dobrom raspoloženju, uz vrijeme koje nam je bilo naklonjeno i uz puno dječjeg smijeha. Zajednička tema bila je Hrvatska kvaliteta – znak koji smo uveličali ove godine dobili za dvije linije naših proizvoda.

Bili smo i na otvaranju Poučne staze Bistra, koja se nalazi u sastavu Parka prirode Medvednica, a čiji smo ponosni sponzor. Zatim Vas vodimo na kratku turneju po Hrvatskoj gdje nas na svakom koraku očekuju uređeni, obnovljeni ili osvremenjeni parkovi, igraлиšta, parkirališta, knjižnice, ambulante. Na našim smo stranicama obilježili i svjetski Dan voda i to kroz priču o manifestaciji „Voda u kamenu“ koja je održana u Raši.

Posebno nas veseli vrlo dobra i plodna suradnja koju imamo sa studentima zagrebačkih i riječkih fakulteta, o kojoj Vas također izvještavamo, a nadamo se da će se ona proširiti i na druga hrvatska sveučilišta. A dobra suradnja i uspješan rad s nevladinim i neprofitnim udrugama postala je svojevrsni Holcimov zaštitni znak, a ta naša aktivnost prepoznata je i izvana, pa smo tako od udruge Donacije.

info i ove godine dobili posebnu nagradu „za kvalitetu u pristupu doniranju“. S našim načinom za sponzorstva nastavili smo i ove godine, a uslijed izuzetno osjetljivog gospodarskog momenta u kojem se nalazimo, odlučili smo prednost dati projektima posvećenima borbi protiv korupcije. Sedam udruga koje su prijavile tako usmjerene, kvalitetne projekte udržalo je svoje snage u zajedničku inicijativu „U boj, u boj!“ čije rezultate predstaviti u prosincu, kada se obilježava Međunarodni dan borbe protiv korupcije.

A prije nego što Vam poželimo ugodan godišnji odmor i puno sunca, još samo kratka obavijest o novom, štedljivom načinu izlaženja Ca je novega?. Naime, i tu je kriza umiješala svoje prste pa ćemo umjesto dosadašnja četiri, do daljnje objavljivati dva broja godišnje.

Uživajte u čitanju!

Vaš Holcim,

Petra Martić

Sadržaj

Holcim

Holcim ponovno nagrađen za svoj program sponzoriranja **3**

Holcim

Holcim pokrenuo inicijativu za borbu protiv korupcije **4**

Koromačno

Dan otvorenih vrata u Koromačnu **6**

Zabok

Dan otvorenih vrata u Zaboku **8**

Kukuljanovo

Dan otvorenih vrata u Kukuljanovu **10**

Koromačno

Zagrebački studenti u obilasku Holcima **11**

Raša

U povodu svjetskog dana voda **14**

Lepoglava

Gaveznica otvorena za turističke i stručne obilaskе **16**

Koromačno

Svečano otvoreni obnovljeni Društveni dom **18**

Labin

U čast kovi i kovarima **20**

Reportaža

Lov - koristan i zabavan hobi **22**

Lepoglava

Otvorena nova Gradska knjižnica u Lepoglavi **23**

Raša

Savjetovanje o održivom razvoju i društveno odgovornom djelovanju **24**

Koromačno

Akvarij kao prozor u podmorje **26**

Reportaža

Umijeće prodaje u doba recesije **27**

Bistra

Razbistrite se na Bistri! **28**

Reportaža

Međunarodni susret budućih građevinara i arhitekata **30**

Reportaža

Tečaj "Mladi poduzetnik" **32**

Lepoglava

Lakši život za pacijente i liječnike **33**

Reportaža

Upoznavanje s obnovljivim izvorima energije **34**

Reportaža

Ottava u znaku šparuga **36**

Aktualnosti

37

Ribe i recepti

Inčun - riba puna ljekovitih svojstava **40**

Ca je novega?

besplatni list za lokalnu zajednicu
izlazi 2 x godišnje

Nakladnik

Holcim (Hrvatska) d.o.o.
Koromačno bb
52222 Koromačno

Uređuju **Petra Martić i Moreno Bartolić**

tel: 052 876 236; fax: 052 876 240

e-mail: odrzivi-razvoj-hrv@holcim.com

www.holcim.hr

Dizajn i priprema za tisk **Studio Prodomo**

Holcim ponovno nagrađen za svoj program sponzoriranja

Tekst: Petra Martić

Fotografije: Donacije.info

Udruga Donacije.info 17. je lipnja ove godine dodijelila **Nagrade za korporativnu filantropiju**. Nagradu za najbolji program korporativnog doniranja u 2008. godini dobila je Adris grupa, a za najbolji projekt korporativnog doniranja Zadruga likovnih stvaralaca. Posebna nagrada za kvalitetu pristupa filantropiji dodijeljena je tvrtki Holcim (Hrvatska) d.o.o.

Holcimu je nagrada dodijeljena za "posebni doprinos razvoju korporativne filantropije kroz sustavan i strukturiran rad s udružama", stoji u obrazloženju organizatora.

Predstavnicima ovih tvrtki nagrade je na svečanoj dodjeli u hotelu Sheraton u Zagrebu, održanoj pod pokroviteljstvom Vlade RH i Hrvatske udruge poslodavaca, uručila tadašnja potpredsjednica Vlade, danas premijerka, Jadranka Kosor.

Nakon dodjele nagrada održan je Forum na kojem je, uz ostale dobitnike nagrada sudjelovao i predstavnik Holcima i spiritus movens Holcimovog programa sponzoriranja, Žarko Horvat.

Projekt nagrađivanja najboljih projekata korporativne filantropije provodi se već treću godinu za redom s ciljem promoviranja strateškog opredjeljenja tvrtki za odgovorno poslovanje i njegovanje odnosa s lokalnom zajednicom. ■

Holcim pokrenuo inicijativu za borbu protiv korupcije

Tekst: Petra Martić i Moreno Bartolić
Fotografije: Cropix i Moreno Bartolić

Tvrtka Holcim (Hrvatska) d.o.o. i ove je godine objavila redoviti godišnji natječaj za sponzorstva koji je ovoga puta **prednost dao projektima posvećenim borbi protiv jednog od najvećih hrvatskih problema - korupcije**. Kako globalna gospodarska kriza u svojem pohodu nije zaobišla ni našu zemlju, a sve su prognoze vrlo nezahvalne, Holcim je procijenio da nije uputno čekati da Vlada ili gospodarski stručnjaci donesu mjere ili pronađu rješenja koja će nas izvući iz ove nezavidne situacije, već da svatko od nas mora dati onoliko koliko može i zna.

Budući da je za takav projekt potrebna zajednička akcija, Holcim je partnera potražio u među nevladnim organizacijama te je zajedno s još sedam udruga osnovana Zajednička inicijativa pod motom „U boj, u boji!“. Inicijativa je nastala kao pokušaj odgovora na sve intenzivniju pojavu različitih oblika koruptivnog ponašanja u Hrvatskom društву, kao što su rad na crno, korupcija i neodgovorno poslovno ponašanje.

Cjelokupni projekt vrijedan je 350.000 kuna, a u njemu, uz tvrtku Holcim sudjeluju udruge: DIM, Nemesis, Nezavisna udruga mladih iz Lepoglave, Radio mreža, Transparency International, Udruga za demokratsko društvo – UDD i Udruga korporativnih pravnika.

Tako je Holcim u subotu 25. travnja organizirao radionicu sa partnerskim udrugama s kojima će se provoditi ovogodišnji projekti da bi se lakše uočile zajedničke točke apliciranih projekata te postigao sinergijski pristup postavljanju i rješavanju ciljeva. Potrebno je još bilo i uskladiti vremenske okvire te izraditi plan aktivnosti i koordinacije kao i utvrditi pokazatelje uspješnosti i načine praćenja. Zbog dodatnog dioničkog mišljenja i dodatnog multiplikatornog učin-

ka radionici su prisustvovali i studentice sa zagrebačkog Ekonomskog fakulteta, koje prate društveno odgovorno poslovanje u Hrvatskoj, a koje su odučile za potrebe svog case studyja odabrati Holcim kao primjer tvrtke koja izuzetan trud i pozornost pridaje društvenoj odgovornosti i društveno odgovornom poslovanju.

Zajednička inicijativa predstavljena je 6. svibnja na konferenciji za novinare u Novinarskom domu u Zagrebu. Prema riječima Žarka Horvata, direktora industrijske ekologije u Holcimu, ova se tvrtka odlučila na pokretanje ovakve akcije jer i sama, u svojim svakodnevnim poslovnim aktivnostima, sve češće nailazi na probleme i prepreke izazvane upravo koruptivnim ponašanjem.

«Holcim se, kao potpisnik UN-ovog svjetskog sporazuma Global Compact, obvezao na etičko i društveno odgovorno poslovanje te se nadamo da će ova naša akcija i ostale čimbenike iz korporativnog sektora u Hrvatskoj potaknuti da krenu ovim putem», rekao je Horvat. Naglasio je i kako je borba protiv korupcije vrlo specifična vrsta borbe u kojoj se ne treba oslanjati na političke mjere i zakone, već krenuti od samoga sebe i uključiti ljudi iz svoje najbliže okoline.

Predsjednik Transparency Internationala Hrvatska, Zorislav Antun Petrović, pozdravio je ovu akciju rekvaviši kako je prepoznavanje problema korupcije u našem društvu temeljni preduvjet za njegovo rješavanje.

«Iskustvo pokazuje da su za djelotvorno suzbijanje korupcije prevencija i edukacija daleko bitniji od represije, tako da svaki projekt koji će upozoriti na korupciju i eventualno ponuditi nova rješenja značajno pomaže ne samo smanjivanju prostora za korupciju u Hrvatskoj već i daljinjem napretku u procesu pristupanja naše zemlje Europskoj Uniji», zaključio je.

Projekt obuhvaća radionice, edukacije, istraživanja i izravne kontakte s građanima diljem Hrvatske, a želja organizatora je da se u njega uključi što više građana. Zahvaljujući sudjelovanju udruge Radio Mreža, čije programske sadržaje preuzima više od 30 lokalnih radio postaja u Hrvatskoj, projekt ima i značajnu medijsku aktivnost.

Inicijativa «U boj, u boji!» prve će rezultate svojeg djelovanja objaviti u prosincu, kada se tradicionalno obilježava Međunarodni dan borbe protiv korupcije.

boj! »

Iskustvo pokazuje da su za djelotvorno suzbijanje korupcije **prevencija i edukacija daleko bitniji od represije**, tako da svaki projekt koji će upozoriti na korupciju i eventualno ponuditi nova rješenja značajno pomaže ne samo smanjivanju prostora za korupciju u Hrvatskoj već i daljinjem napretku u procesu pristupanja naše zemlje Europskoj Uniji

Tekst: Tanja Škopac
fotografije: Moreno Bartolić

14. Holcimov Dan otvorenih vrata u Koromačnu

Nosi se crveno!

Nosi se crveno! bio je slogan ovogodišnjeg izdanja **Holcimovog Dana otvorenih vrata** što se 15. svibnja po 14. put održao u tvornici cementa u Koromačnu. Zanimljiv program koji je tom prigodom organiziran, i to usprkos ekonomskoj krizi koja nije zaobišla ni Holcim, popratili su brojni gosti, među kojima i rekordan broj djece, gotovo 400 polaznika vrtića i škola s čitave Labinštine.

Objašnjavajući nam slogan, Petra Martić, suradnica u Komunikacijama Holcima, rekla nam je kako je crvena boja obilježila Holcimovu 2009. godinu ponajprije zbog toga što je ova tvrtka za dvije linije svojih proizvoda (Holcim Ekspert®, Holcim Majstor®, Holcim Primus® i Holcim® Protektor® cement te Holcim Agrocal® i Holcim Vivalcal®) proljetos postala ponosnim nositeljem znaka Hrvatske kvalitete, koji je prepoznatljiv upravo po toj boji. Crvena boja je i dio Holcimova loga, kao i dio izložbe «Moć boja», koja je upravo u tijeku u Etnografskom muzeju u Zagrebu, a čiji je Holcim glavni sponzor.

- lako smo pod pritiskom troškova, smatramo vrlo važnim nastaviti s našom tradicijom otvorene i transparentne komunikaci-

je, koja svakako obuhvaća i Dane otvorenih vrata, kazao je Albert Szabo, predsjednik Uprave Holcima, u pozdravnom govoru pred okupljenim gostima, Holcimovim poslovnim partnerima, koji su bili nazočni prikazivanju 17-minutnog filma o kontroli kvalitete u proizvodnji cementa. Dodao je i kako ova tvrtka neće činiti kompromise po pitanju svoje obvezе da posluje na najodgovorniji mogući način, posebice kada je riječ o sigurnosti i zaštiti na radu, zaštiti okoliša i kvaliteti proizvoda.

Bio je to tek dio programa u čiju je pripremu ove godine, također zbog recesije, uloženo nešto manje sredstava nego proteklih godina. Veći dio manifestacije odvijao se na parkiralištu pokraj tvornice, gdje su se tog dana nalazili štandovi na kojima

su se predstavili aktivisti Crvenoga križa Labin, članovi Udruge gljivara Labinštine «Martinčica», pčelari Labinštine, korisnici programa Udruge Labin – Zdravi grad za osobe s posebnim potrebama te labinskoga Centra «Liče Faraguna». Organizirana je i ekološka likovna radionica pod nazivom «Va borša ni folša» ili, u slobodnom prijevodu s labinske cakavice, «Ova vrećica nije lažna/pogrešna». Kako nam je pojasnila autorica i voditeljica radionice, labinska umjetnica Ivona Verbanac, riječ je o kampanji koja promovira upotrebu platnenih umjesto plastičnih vrećica, koje su «jedan od najvećih planetarnih uljeza u razgradnji otpada». A najbolji put prema potpunoj zamjeni najlonskih vrećica platnenima jest edukacija najmlađih, zbog čega je program u okviru kojeg je organizirana radionica u

Koromačnu i namijenjen školarcima teće se kroz različita predavanja nastaviti u školama. U planu su i nova izdanja radio-nice na drugim lokacijama. Sretnici koji su na premijernom predstavljanju projekta u Koromačnu uspjeli zamijeniti plastičnu s platnenom vrećicom dobili su originalno remek-djelo skupine učenika raške Osnovne škole Ivana Batelića koji su na radionici sudjelovali zajedno sa Sonjom Škalamerom, učiteljicom likovne kulture te voditeljicom Likovne grupe. Platnene torbe oslikavali su „pečatima“ izrađenima na poznati stari način: polovicu krumpira reljefno izrezanu u željenom obliku, primjerice lista masline, umočili bi u boju za tekstil i otisnuli na platnenu torbu nekoliko puta, do iscrtavanja maslinove grančice, stabla ili nekog drugog motiva. – Razdijelili smo preko stotinu platnenih torbi, a podijelili bismo ih i tisuću, da smo ih toliko napravili, izjavila nam je Verbanac. O ljekovitosti pojedinih biljaka i gljiva, kojih je na štandu labinskih gljivara bilo oko 200 vrsta, posjetiteljima Dana otvorenih vrata govorili su predstavnici udruge «Martincića». – Posebno je važno da se dječa upoznaju sa svijetom bilja s obzirom da ima mnogo otrovnih biljaka, rekao nam je Bruno Fadel, jedan od predstavnika sekcijske ljekovitog bilja «Maslačak» koja djeluje u

sklopu labinske udruge gljivara. Janko Rumin, pčelar, član labinske udruge pčelara i ujedno djelatnik Holcima, bio je zadužen za stand s medom i pčelarskim proizvodima, gdje je izložio svoje četiri vrste meda, livadni lisnog porijekla, med od bagrema, mješavinu meda s propolisom, peludom i matičnom mlijeci, tzv. apikompleks te med od kadulje koji je u prosincu 2008. na 6. međunarodnom natjecanju pčelara u kvaliteti meda «Zzzagimed 2008.» ponio titulu šampiona, a Rumin je proglašen najboljim domaćim pčelarom.

– To je moje najveće dostignuće dosad, kazao nam je ovaj pčelar koji se uzgojem pčela i proizvodnjom meda bavi 15 godina.

Volonteri Gradskoga društva Crvenog križa Labin izveli su pokaznu vježbu pomoći stradalima u prometnoj nesreći, za što su najviše zainteresirani bili najmlađi, a među njima Arif Suljić iz područnoga odjeljenja Osnovne škole «Ivo Lola Ribar» u Vinezu.

– Vidio sam na Internetu puno tih poučnih emisija o pomaganju ljudima u nesrećama, priznao nam je ovaj osnovnoškolac.

Djeca su u velikom broju popratila i kazališnu predstavu „Djevojčica i roda“ koju su u novoobnovljenom Društvenom domu odigrali akademski glumci Merkuri teatra te koja djecu

osnovnoškolskoga i vrtićkoga uzrasta upoznaje s Europskom unijom, njenim članicama pa i s ljepotama te položajem Hrvatske u odnosu na zemlje članice EU-a.

Posjetitelji ovogodišnjega Holcimovog Dana otvorenih vrata od domaćina su na poklon dobili drvenu slagalicu kao podsjetnik na početke i korijene gradnje, kada je drvo bilo jedini dostupan građevinski materijal. Izrađena je od šest različitih dijelova i isto toliko vrsta hrvatskoga drva, i to u tvrtki Drvotok iz Osijeka. Simbolizira gradnju kroz tzv. «hrvatski ugao», spoj greda koji se u prošlosti pojavljivao na hrvatskim kućama i prelazio 4 do 5 centimetara preko ugla kuće. „Mozgalica“ spaja temelje gradnje i vrijednosti koje Holcim njeguje i promiče. ■

“Pa neće valjda” komentirali su vrijedni Holcimovci gledajući sivo nebo koje je prijetilo nad prelijepim Zagorjem dok su pripremali još jedan **Dan otvorenih vrata**. Srećom, svibanjsko popodne bilo je idealno, temperatura taman, a zrake sunca su obasjavale crveni logotip na visokim bijelim silosima.

Nekoliko minuta nakon 16 sati, u krug Holcimove betonare ušao je bus iz čijih prozora je virilo pedesetak znatiželjnih osnovnoškolaca zabočke OŠ Ksavera Šandora Gjalskog i Područne škole Martiniče, u pratnji učiteljica Biserke Krmek, Mire Borovčak i Ive Krmek. Kao i proteklih godina, osim djece, Holcimovi gosti i ovoga su puta bili i štice-nici Centra za rehabilitaciju Stančić.

Odmah po izlasku iz busa, radnici betonare ili „hostese“, kako su ih prozvala djeca, školarcima su podijelili crvene Holcimove kape i poveli ih u dvadesetominutni obilazak pogona. Učenici su, kao i prijašnjih godina, prije svega naučili kako se proizvodi beton na Holcimov način, i ono najvažnije, da se proizvodnja betona obavlja tako da ne narušava sklad i ljepotu prirode.

Red za hot dog, ples i pjesma

Nakon obilaska, došlo je vrijeme za okrjeput:

Dan otvorenih vrata u Zaboku

Tekst: Neven Miškulin

Fotografije: Moreno Bartolić

red za hot dog ubrzo se, poput zmije protegnuo sve do sredine Holcimovog dvorišta, a narudžbe su se nizale jedna za drugom: „...sa senfom, s majonezom, bez senfa jer ne volim ljuto, samo pecivo molim...“

Ove godine, zajednička tema svih Holcimovih Dana otvorenih vrata bila je Hrvatska kvaliteta. Tvrtka je ovo priznanje dobila u veljači za dvije linije svojih proizvoda: osim cementa, znak Hrvatske kvalitete ponijeli su i proizvodi od agregata, Vivacal i Agrocal.

- Budući da se u zagrebačkom Etnografskom muzeju održava izložba Moć boja, a mi sponzoriramo crvenu, boju Hrvatske kvalitete, naš je moto: nosi se crveno, kolekcija proljeće-ljeto 2009. Transparentna komunikacija jedno je od naših temeljnih načela poslovanja pa je i Dan otvorenih

vrata jedan od načina na koji želimo postići interakciju s lokalnom zajednicom u kojoj djelujemo - objasnila je Petra Martić iz Komunikacija Holcima.

Holcim svake godine za svoje posjetitelje nastoji pripremiti kvalitetan i raznolik program. Tako su ovoga puta ugostili Zagrebačko kazalište lutaka s hit predstavom „Tri praščića“. Djeca su širom otvorenih očiju pratila poučnu priču o tri zaigrana praščića i ne tako zločestom vuku, kojem su pjevali „Tko se boji vuka još“. Nakon aplauza, djeca su pojurala po autograme glumaca koje su prepoznali iz domaćih sapunica, a uslijedilo je i neizbjegno fotografiranje.

Osim zabočkih osnovnoškolaca, Holcimovom Danu otvorenih vrata pridružila se Zabočanka Nives Rokić sa sinom Vitom, zahvaljujući najavi koju je pronašla u regionalnom tjedniku Zagorski list.

- Oduševljena sam, sve je super organizirano, a ovakva okupljanja su pun pogodak. Moj Vito, koji je već sad pravi majstor za sve poslove, fasciniran je betonom - ispirala je mama Nives.

Učenici su na veselje mnogih zaplesali folklornu koreografiju „Cunge, cunge, cunge raji“, izrecitirali prigodnu pjesmicu „Kak se

Evo kako su neki od učenika, vrativši se u školske klupe, opisali svoj posjet Holcimu:

Magdalena Dragčević: Vidjeli smo njihove bazene i vagu za šuder. Najčišće je bilo tamo gdje je mjesto za pranje kamiona. Poslijе razgledavanja smo jeli hot dog i gledali prekrasnu predstavu. Dobili smo sokove, sladolede i kolače. Mljac! Bilo je jako zanimljivo. Prije nego smo otišli kući dobili smo poklone.

Tajana Sinković: Najviše mi se svidjela predstava Tri praščića. Začudila sam se čistoći betonare. Obilazak je bio zadviljujući. Ja bih i druge godine išla u Holcim, na Dan otvorenih vrata.

Antonio Buklec: Predstava mi je bila najljepši dar. I mi smo za domaćine imali svoj program. Nadamo se da im se svidio. Na kraju smo crtali kredama i posadili bor. Bilo je super!

Karlo Kada: Najzanimljivije mi je bilo kad je naša „hostesa“ gledala u kamere i istovremeno upravljala strojevima unutar betonare. Bilo mi je dragoo da se brinu za prirodu: betonara je tip-top i ima puno zelenila. ■

dela hiža“, a zatim je dio njih otplesao i otpjevao himnu natjecanja pjevačkih talenata, HTZ song. Nakon pjesme i plesa, djeca su pokazala i likovne vještine, ukrasivši krug betonare kredom u boji. Dječaci su bili inspirirani mikserima i ogromnim silosima, dok su djevojčice crtale životinje i razne bajkovite prizore. Mali umjetnici pokupili su sve preostale komadiće krede, kao i papiriće koji su zalutali u krug betonare, a za svoj trud su nagrađeni finim sladoledom.

Najzelenija tvrtka

Prolazite li pokraj bilo kojeg Holcimovog pogona, prvo što vam zaokupi pogled je prelijep zeleni okoliš. – U našem poslovanju mnogo pažnje posvećujemo ekologiji i želimo srušiti predrasude da su proizvođači cementa i betona veliki zagađivači prirode. Pri proizvodnji koristimo najmoderniju tehnologiju i izuzetno smo ponosni što smo prepoznati kao ekološki osjećena tvrtka - rekla je Petra Martić.

Kako bi tako i ostalo, učenici su na kraju druženja, kao i svake godine do sad, posadili bor koji se ponosno vinuo prema nebnu. Na oproštaju su od Holcimovaca dobili zanimljiv dar, drvenu slagalicu, izvorni hrvatski proizvod tvrtke Drvotok iz Osijeka.

Kak se dela hiža

Hiža, hiža hižica

Kak bi zrasla velika?

Gradilište moram kupiti

I hižu si zazidati.

*Bager dopeljlati i
Veliku rupu iskopati.*

*Od cementa, šudra i vode
Zbetonirati joj dobre noge.*

*Pune cigla na nju slagati
Iz mortem ih zazidati.*

*Na kraju črijep deti
Prozore i vrata dobre zaprijeti.*

*Pune penez prihihtati
Da bi se mogel zrihtati.*

*Zate moram svoju hižu
Još jake dugo delati.*

Tamara Sinković, 3.b

Tekst Petra Martić
Fotografije: Moreno Bartolić

Dan otvorenih vrata u Kukuljanovu

Na ovogodišnjem Danu otvorenih vrata Holcim je u svojoj tvornici betona u Kukuljanovu kraj Rijeke ugostio studente 2. i 3. godine Građevinskog fakulteta iz Rijeke. Dan je protekao uz slogan „**Nosi se crveno!**“

Budući da je Holcim nedavno postao ponosni nositelj znaka Hrvatske kvalitete za dvije linije svojih proizvoda (Holcim Ekspert®, Holcim Majstor®, Holcim Primus® i Holcim® Protektor® cement te Holcim Agrocal® i Holcim Vivacal®), ovaj je Dan otvorenih vrata bio posvećen upravo tom značajnom priznanju i odvijao se u znaku crvene boje – boje Hrvatske kvalitete, uz slogan „Nosi se crveno!“

Studente i njihove profesore u ime Holcima su pozdravili direktor segmenta betona, Siniša Dimitrijević i voditelj betonare Silvio Ugrin te su ih poveli u razgledavanje tvornice i upoznali ih s procesom proizvodnje. Zaseban dio programa bio je posvećen prezentaciji kontrole kvalitete proizvoda kojoj se u Holcimu pridaje posebna pozornost, i to u sva tri segmenta njegova poslovanja – cementu, betonima i agregatima.

Nakon dijela vezanog uz proizvodnju i tehnologiju, studenti su se upoznali s Holcimom kao mogućim budućim poslodavcem te su saznali kako i gdje Holcim posluje u svijetu.

Svi su posjetitelji dobili i prigodni poklon: drvenu slagalicu koja podsjeća na početke i korijene gradnje, kada je drvo bilo jedini dostupan građevinski materijal.

Holcim postao nositelj znaka Hrvatska kvaliteta

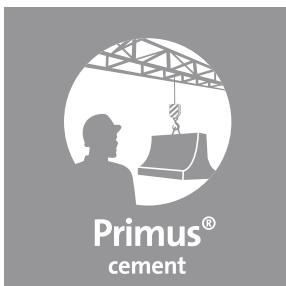
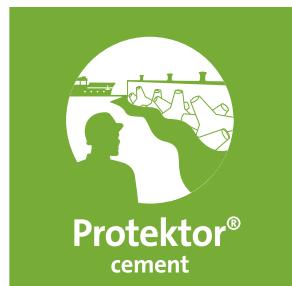
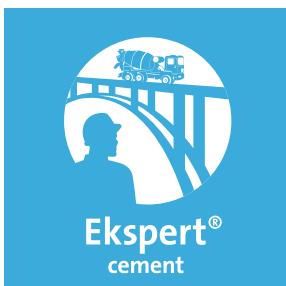
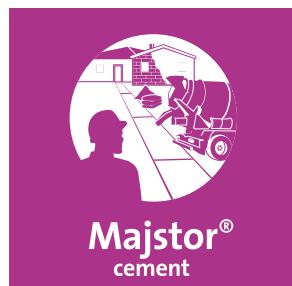
Tvrtka Holcim (Hrvatska) d.o.o. 12. je veljače 2009. postala nositelj znaka „Hrvatska kvaliteta“ kojega dodjeljuje Hrvatska gospodarska komora i tako ušla u društvo najboljih na hrvatskom tržištu. Pravo korištenja toga znaka dobile su 2 linije Holcimovih proizvoda – cement i agregati.

Savjet za kvalitetu Hrvatske gospodarske komore znak „Hrvatska kvaliteta“ dodijelio je sljedećim Holcimovim proizvodima:

- **Holcim Majstor®®, Holcim Ekspert®®, Holcim Protektor®® i Holcim Primus® cement**
- **Holcim Agrocal® granule i mikrogranule – prirodni izvor kalcija za poboljšanje kiselih tala**
- **Holcim Vivacal® granule i mikrogranule – prirodni izvor kalcija u hranidbi životinja**

Tako je Holcim postao jedini hrvatski proizvođač cementa i agregata čiji proizvodi nose ovaj prestižni znak.

Znak „Hrvatska kvaliteta“ jamstvo je da je riječ o proizvodima i uslugama koji svojim značajkama (sastav, dizajn, ekološki kriteriji i slično) zadovoljavaju najviše svjetske standarde i kriterije, a HGK ga je počela dodjeljivati 1997. godine. Holcimu on dolazi kao značajno priznanje za dosadašnji način rada te kao motivacija da i u budućnosti nastavi ulagati u vrhunsku kvalitetu svojih proizvoda. Uvjereni smo da ćemo i u ovim kriznim vremenima našim kupcima i na ovaj način ukazati na brojne prednosti odbira Holcimovih proizvoda.

Znak „Hrvatska kvaliteta“ jamstvo je da je riječ o proizvodima i uslugama koji svojim značajkama (sastav, dizajn, ekološki kriteriji i slično) zadovoljavaju najviše svjetske standarde i kriterije, a HGK ga je počela dodjeljivati 1997.

Zagrebački studenti u obilasku Holcima

U sklopu terenske nastave studenata 3. godine smjera Znanosti o okolišu sa zagrebačkog Prirodoslovno-matematičkog fakulteta, već drugu godinu za redom krajem svibnja organiziran je posjet Holcimovoј tvornici cementa u Koromačnu.

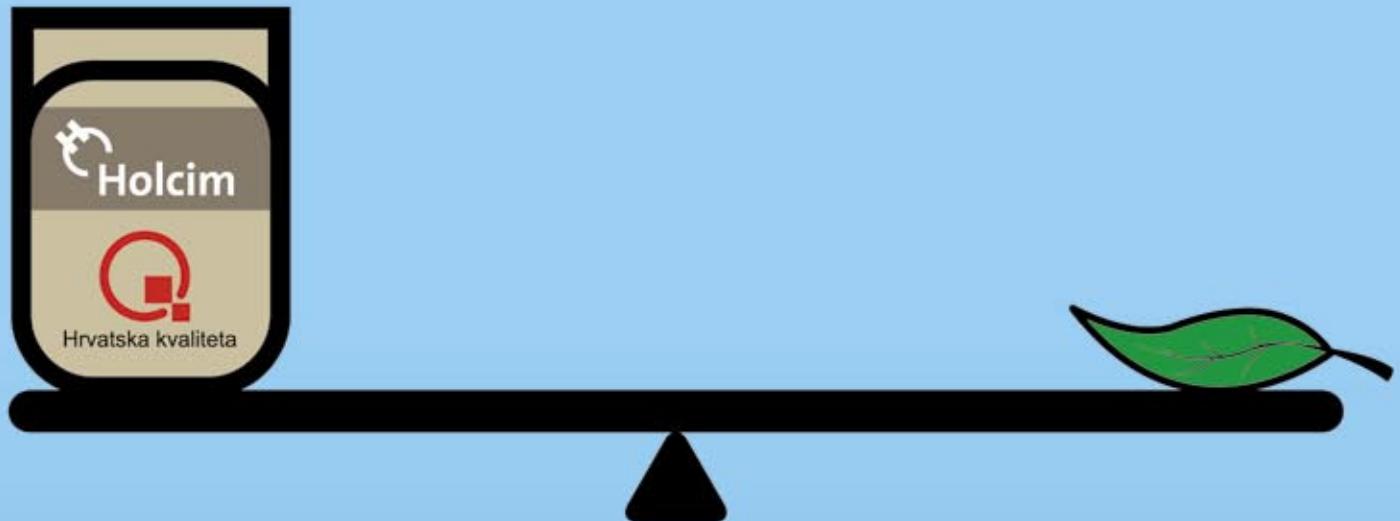
Tekst: Maja Bjelić
Fotografije: Moreno Bartolić

Obilaskom tvornice studenti su imali priliku na konkretnim primjerima dodatno upotpuniti stečeno znanje iz kolegija Opće geologije, Primjenjene geologije i Geološke zaštite okoliša te se pritom upoznati s načinima eksploatacije mineralnih sirovina, proizvodnje cementa i nastojanjima ostvarivanja ciljeva u očuvanju okoliša.

Uz stručno vodstvo, studenti su u pratnji svojih profesora i asistenta obišli površinski kop laporanog cementa, a zatim i kompleks postrojenja Holcimove tvornice. Pritom su na licu mjesta vidjeli naslage laporanog cementa i dobili detaljan uvid u proces njegove eksploatacije kao i u procese dobivanja cementa. U obilasku kompleksa, posjetili su dio postrojenja gdje se obrađuju automobilske gume, koje, uz ostali otpad, tako postaju iskoristivi izvor energije. Obišli su rotacijsku peć, kao i upravljački dio kompleksa u kojem se uz nadzor stručnjaka kompjuterski nadgledaju i prate svi procesi spaljivanja i prerade. Studenti su naročito veliko zanimanje pokazali za mehanizme ekološki prihvatljivog načina proizvodnje.

Domaćini su za kraj posjeta pripremili predavanje o tvrtki, njezinim zaposlenicima i glavnim ciljevima kojima Holcim teži u svojim tvornicama diljem svijeta.

Najbolji partner kada gradite kvalitetno.

Izaberite jedini cement na tržištu koji nosi oznaku „Hrvatska kvaliteta“.

Voda se slavi(la) i u Raši

U povodu svjetskog dana voda

Rijetke su zemlje koje se poput Hrvatske mogu pohvaliti velikim brojem izvora pitke vode, baš kao što su u nacionalnim okvirima rijetki gradovi koji tim bogatstvom raspolažu u tolikoj mjeri da mogu konkurirati Raši i pripadajućoj joj općini. Pozornost na značajne resurse vode u ovom dijelu Istre skrenula je ovogodišnja raška proslava Svjetskoga dana voda.

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

Taj se dan ove godine obilježavao pod motom »Zajedničke vode, zajedničke mogućnosti», a u najmlađem istarskom gradu tim se povodom organizirala manifestacija na temu »Voda u kamenu». Održana je na sam Dan voda, 22. ožujka, u organizaciji raške udruge »Liburna», Općine Raša te mjesne Turističke zajednice. Uvod proslave dva je dana ranije bila najava Svjetskog dana voda, u čemu su sudjelovali mališani Dječjeg vrtića »Pjerina Verbanac» iz Labina i Raše. Nedjeljno slavlje počelo je okupljanjem sudionika proslave kod fontane na glavnom raškom trgu, gdje je uz minerale

nastale djelovanjem vode te opremu za zahvaćanje i prijenos vode iz Etnografske zbirke spomenutoga rezervata bila izložena i statua Vodarice. Pronađena je na području Brseča, a izrađena je prije dvjestotinjak godina, tvrdi Ivan Perko, voditelj rezervata »Liburna», koji je posjetiteljima govorio o izlošcima i njihovoj povijesti.

– U priču o vodi u kamenu ova se fontana, isklesana od jednog komada kamena, savršeno uklapa. Zanimljivi su i monoksilni čamci, ladve koje su koristili nekadašnji stanovnici raške doline za ribarenje, pri-

jenos vode i slično, ispričao nam je Perko koji je u nastavku obilježavanja Dana voda zajedno s posjetiteljima u loži crkve Svetе Barbare razgledao prigodnu izložbu fotografija Mihajla Filipovića, fotografa Hrvatskih voda.

– Resurs koji je vrijedan kao voda trebalo bi slaviti svakoga dana, i ostatak godine, ne samo administrativno. Vodu treba trošiti s poštovanjem i sa zahvalnošću, između ostalog i zbog toga što su izvori pitke vode u nekim zemljama tek legenda, izjavio je tom prigodom Filipović koji se u Raši pred-

stavio s 12 pogleda vode u različitim oblicima snimljenima u različitim dijelovima Lijepe Naše. Raški načelnik Josip Knapić istaknuo je izvořišta Fontegaja i Kokoti kao vrlo važna za vodoopskrbu čitave Labinštine. Podsjetio je kako je Fontegaja pušten u funkciju po samoj izgradnji Raše, 1937. godine. Sve je prisutne pozdravio i Stanko Raguž, predsjednik Kulturno-umjetničkoga društva «Ivan Goran Kovačić» iz Velike, kraj Požege, koji je istog vikenda zajedno s članovima spomenutoga KUD-a bio gost RKUD-a «Rudar» i Općine Raša. Upravo zahvaljujući gostima iz Slavonije, raška pro-

slava Svjetskoga dana voda nije prošla bez glazbenoga dijela programa.

Nakon svečane mise u crkvi Svetе Barbare uslijedilo je razgledavanje suhozida, vode i vodnog staništa Donišnice te, u istom dijelu općine, uz rezervat «Liburna», inauguracija prvog izviđačkoga puta na Labinštini. Svoj su doprinos izložbi i čitavoj manifestaciji svojim radom dali učenici Srednje škole Mate Blažine, osnovnih škola «Ivan Batelić» iz Raše i «Matija Vlačić» iz Labina, polaznici labinskoga Centra «Liće Faraguna», kao i raški izviđači iz odreda «Ivan Batelić» te labinski Crveni križ. ■

Otvoren geološki spomenik prirode Gavezica-Kameni vrh u Lepoglavi

Gavezica otvorena za turističke i stručne obilaske

Tekst i fotografije:
Ljiljana Risek

U **vulkanskom dimnjaku** postavljene su informativne ploče,
kameni mobilijar i geološki stup

Gaveznicu je otvorio gradonačelnik Lepoglave Marian Škvarić

– Gavezica-Kameni vrh u Lepoglavi je, kao jedini fosilni vulkan u Hrvatskoj i nalazište poludragog kamenja, još 1998. bio proglašen geološkim spomenikom prirode. Nažalost, taj jedinstveni lokalitet u međuvremenu nije bio primjereno zaštićen.

Javna ustanova za upravljanje zaštićenim dijelovima prirode sama je izradila projekt njegove geološke zaštite i prezentacije te u suradnji s Gradom Lepoglavom uredila Gaveznicu kao turistički lokalitet i primjer humanog odnosa prema prirodi.

To je na svečanosti otvaranja Gaveznice za turističke i stručne obilaske, 22. travnja, naglasila ravnateljica županijske Javne ustanove Alenka Car. Brojnim gostima i uzvanicima se obratio i lepoglavski grada-načelnik Marijan Škvarić. Grad Lepoglava je, naime, bio glavni pokretač uređivanja Gaveznice-Kamenog vrha, a za njenu je prezentaciju izdvojio 250.000 kuna.

- Ponosan sam što upravo Lepoglava posjeduje nesvakidašnje prirodne raritete kao što su fosilni vulkan i jedino nalazište poludragulja ahata – kazao je Škvarić te potom rezanjem vrpce i otvorio Gaveznicu. Na ulazu u spomeničku cjelinu, posjetitelji su razgledali stijene i minerale iz cijele Hrvatske, koje su u drvenoj kući, koju im je na korištenje dala Javna ustanova, priredili članovi Udruge Lepoglavski ahat. U povodu otvaranja Gaveznice svakom je posjetitelju uručen i prigodan poklon.

S uređenim prilaznim putom, drvenom kućicom sa zbirkom minerala i stijena iz cijele Hrvatske te s informativnim pločama, kamenim mobilijarom i geološkim stupom, Gavezница je brojnim značajeljnim gostima pokazala svu svoju nesvakidašnju raskoš.

Najatraktivnije je bilo u nekadašnjem „dimnjaku“ ugaslog vulkana, gdje je priču o njegovoj geološkoj prošlosti ispričala Ljerka Marjanac, predsjednica strukovne Udruge PROGEO Hrvatska. Uz predstavnike brojnih „zelenih“ i stručnih udruga i institucija, otvaranju je nazočila i Marija Brajković iz Ministarstva kulture.

- U suradnji s Varaždinskom županijom, krenuli smo u izradu podloge studije za proglašenje Ivančice, Ravne gore, Strahinjčice i Macija parkom prirode – naglasio je na svečanosti ravnatelj Državnog zavoda za zaštitu prirode Davorin Marković. To je potvrdio i varaždinski dožupan Miljenko Ernoić, kazavši da se time žele zaštiti iznimne vrijednosti Ravne gore i Ivančice, kao mjesta susreta Alpi i Dinarida. Za posjetitelje je priređen i nesvakidašnji gablec u vulkanskom dimnjaku.

Manje je poznato da je na kamenom vrhu pronađeno i pretpovijesno nalazište, o kojem je još 1936. pisao Stjepan Vuko-

vić. Nažalost, ono je posve uništeno tijekom industrijske eksploatacije kamena andezita koja su se obavljala dugi niz godina, od 1923. do 1967. Tako je stvoreno golemo grotlo, odnosno, otkopan je „dim-

njak“ nekadašnjeg vulkana. Ono je u međuvremenu većim dijelom zatrpano, a od njega je ostao samo plato na kojem je sada uređen izložbeni dio. ■

Posjetitelji su sa zanimanjem otkrivali tajne Kamenoga vrha

Priču o geološkoj prošlosti vulkana ispričala je Ljerka Marjanac

U „dimnjaku“ fosilnog vulkana

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

Svečano otvoren obnovljeni Društveni dom

Sjedište budućeg mjesnog odbora i udruge "Turan" posljednja je prostorija koja je uređena u zgradu Društvenog doma u Koromačnu, žile kucavice ovoga mesta, čija je obnova započela prije četiri godine. Omiljeno okupljalište mještana Koromačna i okolice svečano je otvoreno u prvoj polovici svibnja.

Rekonstrukciju nekada oronule građevine započela je 2005. godine spomenuta udružiga, a podržala ju je Općina Raša. Projekt je realiziran u fazama uz finansijsku potporu Holcima, koji je za građevinske rade i opremanje središnjega dijela zgrade, bivše

kino dvorane i nekoć iznimno popularnoga plesnjaka, izdvojio nešto manje od pola milijuna kuna te još oko 60 tisuća kuna za opremu fitness centra, uz koji se na gornjem katu obnovljenoga doma nalaze i prostorije župnoga Caritasa Sveti Lovreč

Labinski, Društva športova na moru «Koromačno», Lovačkoga društva «Ubaš», kao i prostorija za sastanke, namijenjena i mješnim umirovljenicima. Prostorije su na svečanom otvorenju razgledali svi posjetitelji koji su se najduže zadržali u fitness centru, gdje su pojedini gosti, poput predstavnika Općine, čak i isprobali poneku spravu. Najnovija sala, čijim je uređenjem dovršena obnova doma, mjesечно će tjeđan dana biti "domom" Službe za stambeni i komunalni sustav te gospodarstvo Općine Raša.

- Odlučili smo ovdje smjestiti taj dio lokalne samouprave nakon što smo tijekom godine uvidjeli da upravo u Koromačnu imamo česte intervencije. Građani će se i osobno moći obratiti komunalnom redaru te mu ukazati na probleme i manjkavosti, a osoba koja će mještanima biti na raspolaganju moći će odmah i intervenirati, što će omogućiti sanaciju u kraćem vremenskom razdoblju, izjavio nam je raški načelnik Josip Pino Knapić. Na svibanjskoj je svečanosti podsjetio na značaj što ga je nekada imala kino dvorana. Prostorija koja ju je nakon obnove zamijenila, trebala bi, rekao je Knapić, postati hram kulture ovoga kraja. Dosad je, uz natjecanja u stolnom tenisu, koja se održavaju u organizaciji mjesnog stolnoteniskog kluba »Brovinje« te uz niz veselica, ondje organiziran niz pjesničkih

i književnih večeri te različita predavanja. Raški načelnik najavio je kako će uskoro "novi veštid" ili novo ruho, poput doma, dobiti i pojedine stambene zgrade u Koromačnu, a Općina će pokušati spriječiti, u ovom trenutku neminovno, zatvaranje škole koja će u idućoj školskoj godini, ukočko ostane otvorena, imati tek dvoje učenika. Knapić je, osim toga, istaknuo kako mu je drago što su udruga «Turan» i Općina u vezi s projektom obnove Društvenoga doma našle zajednički jezik s Holcimom.

- Osim što je dom ponudio niz novih sadržaja kojih ranije u Koromačnu nije bilo, kod mještana se, paralelno s realizacijom projekta, razvijao osjećaj vlasništva i pripadnosti s obzirom da su oni sami mogli utjecati na promjene u sadržaju koje su se unosile tijekom obnove. Kada smo krenuli s radovima, bilo je nedorečenosti oko toga što će se ovdje točno napraviti. Naime, lako je donijeti sadržaj sa strane, ali ako to sredina ne prihvati, onda inicijativa zamre. To se u ovom slučaju nije dogodilo, izjavio je Žarko Horvat, direktor industrijske ekologije u Holcimu, koji je na svečanom otvorenju doma rekao kako mu je drago što je bio dio projekta. Prema njemu, u domu danas postoje sadržaji koji opravdavaju investiciju i očekivanja, a sa svakim se novim dođajem pokaže kako su mogućnosti zai-

sta velike. Udruga «Turan» osnovana je na inicijativu skupine mladih iz Koromačna, Brovinja, Višković i Vlakova 2005. godine, i to upravo s namjerom da se pokrene uređivanja zgrade nekadašnje kino sale.

- Osjećali smo da bi upravo ove prostorije mogle činiti središte društvenog i kulturnog života ovoga mjesta, rekao je predsjednik udruge «Turan», nazvane po srednjovjekovnoj utvrdi u Koromačnu, koja je, zbog svojeg derutnog stanja članovima postala dodatni poticaj da i sami počnu stvarati. Prema Dobriću, koji je na svečanom otvorenju doma svim sudionicima u realizaciji projekta podijelio zahvalnice, obnova nije bila jednostavna, ali je ipak uspješno okončana. Uspjehu se Dobrić nuda i u slučaju programa Kult Put, u okviru kojeg bi se uredile postojeće staze i putovi Koromačna, Tunarice, Viškovića, Diminića, Vlakova, Brovinja, Crne Punte, Skitače, Cerovice, i to s klupama i vidikovcima na pojedinim lokacijama. Udruga će na tom projektu surađivati s Vedranom Kosom, arheologom i kustosom Narodnog muzeja iz Labina koji će biti zadužen za rad na valorizaciji brojnih crkava na tom području te s labinskim akademskim kiparom Josipom Diminićem koji će doprinijeti skulpturama što će biti postavljene duž staza. ■

Projekt Osnovne škole "Ivo Lola Ribar" u povodu dana rudara

U čast kovi i kovarima

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

"Kovari zavajk va srce" ili, prevedeno s labinskoga dijalekta na hrvatski standard, "Rudari zauvijek u srcu", projekt je koji su tijekom veljače i ožujka ove godine provodili učenici i nastavnici labinske Osnovne škole "Ivo Lola Ribar" **u povodu 2. ožujka, Dana rudara i Labinske republike**, glasovitoga štrajka labinskih kovara iz 1921. godine.

Prema riječima koordinatorice programa Hane Šiljan-Bembić, projekt je pokrenut kako bi se učenici upoznali s teškim životom rudara i uvjetima u kojima su radili, s povijesnim i gospodarskim problemima Labinštine te razlozima i posljedicama spomenutoga štrajka rudara. Zamisao se rodila tijekom protekle školske godine, a potekla je od Žarka Petrovića, profesora povijesti u istoj školi. Početna je ideja prerasla u sadržajni projekt koji je prešao sva očekivanja te zasjenio sve gradske i općinske svečanosti koje se u ovom dijelu

Istre organiziraju u cilju odavanja počasti rudarima i prisjećanja na kovu (rudnik) kojoj Labin i njegova okolica mnogo dužgu.

- Zahvaljujući rudniku izgradila se naša škola i niz drugih ustanova. Danas gledamo tek otužne slike jedne 200-godišnje tradicije. Nadam se da će odgovorni ipak prepoznati važnost i vrijednost te baštine te da će se ona valorizirati kako to zaslužuje, kazao je Miro Alilović, ravnatelj OŠ "I. L. Ribar" na svečanoj prezentaciji projekta krajem ožujka.

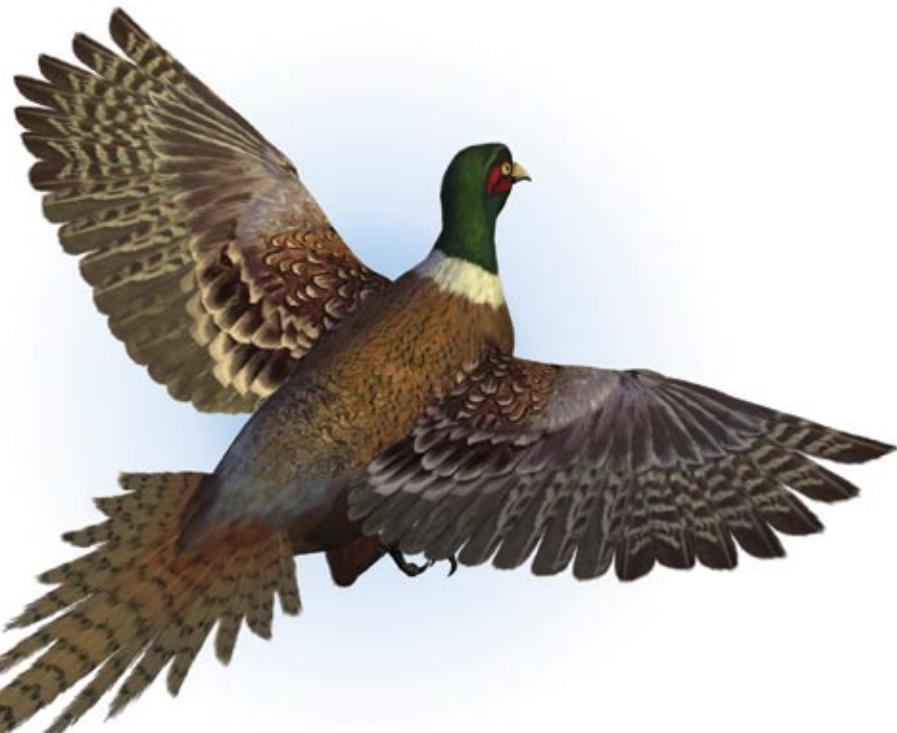
Bio je to samo šlag na kraju hvalevrijednog angažmana učenika i profesora labinske osnovne škole, koji je u jednom dijelu sažet na stranicama brošure izdane po završetku projekta. Publikaciju potpisuju učenici petih, šestih i sedmih razreda, a obuhvaća literarne radove na hrvatskom i talijanskom jeziku te na labinskom dijalektu. Druga tematska brošura rad je osmaša i napisana je na engleskom jeziku. Učenici nižih razreda na satovima engleskog jezika izradili su bookmarke (straničnike) s ilustracijama povezanima s rudnikom te nazivljem na hrvatskom i engleskom jeziku. Istom je prigodom nastao i slikovni rječnik. Posebnu pozornost ovoj temi posvetili su učenici područnog odjeljenja OŠ «I. L. Ribar» u Vinežu, koje je smješteno preko puta trga Krvova placa, odakle je 1921. godine krenula spomenuta pobuna rudara. Oni su se od samog početka školske godine bavilo temom «Kovari više ni», u okviru koje su učenici posjetili Rašu, spomenuti trg, a rudarsku su prošlost upoznali i kroz razgovore s labinskima rudarima i osobama koje su im na temelju iskustva iz prve ruke priopovjedale o životu uz rudnik. Recitacija i pjevanjem pjesama posvećenima rudarima sudjelovali su u obilježavanju Dana Labinske republike, kada su u prostorijama Doma kulture «Riko Milevoj» u Vinežu predili veliku priredbu na kojoj su gostima ispričali što su sve kroz školski program naučili. Njihovi kolege iz područne škole Kature intervjuirali su inženjera rudarstva Josipa Stembergu, održali likovnu radio-nicu te pripremili prigodnu izložbu rado-vi. Učenici mlađih razreda matične škole imali su na programu integrirane dane u labinskom Narodnom muzeju na temu «Rudarenje i rudarska baština». Pogledali su video projekciju dokumentarnog filma «Sretno» uz stručna objašnjenja inženjera Stemberge. Potom su obišli simulaciju rudnika u gradskom muzeju i upoznali se s rudarskim predmetima i alatima, koje su kasnije, u likovnim radionicama, ugljenim štapićima prenijeli na papir. U suradnji s Gradskom galerijom, dvanaestero je učenika ove škole sudjelovalo u radionicama labinske umjetnice Ivone Verbanac na

temu izrade rudarskog vagoneta u tehnični linorezu. Njihovi radovi otisnuti su na majicama te su izloženi u istoj galeriji. Sedmaši su na satovima povijesti uredili školske panoe s različitim temama: povijest rudarenja u riječi i slici, Labinska republika, najveće rudarske nesreće i posljedice te lik i djelo Giuseppine Martinuzzi, istarske učiteljice, spisateljice i revolucionarke. Osim kroz nastavu likovne kulture, hrvatskog, talijanskog i engleskog jezika i povijesti, učenici su o rudarstvu učili i na satovima kemije, fizike, tehničke kulture, geografije, ali i tjelesne kulture. Tako su učenici osmih razreda jednog sunčanoga ožujskog dana u pratinji profesora sudjelovali u terenskoj nastavi koja je počela na već više puta spomenutoj Krvovoj placi. Sljedeće stanice bile su u Podlabinu (Tonci), Krapnu i Raši, do kuda su učenici zajedno sa svojim mentorima pješačili i pri svakom stajaju imali sat povijesti kroz prigodne referate. U Krapnu su se susreli s Đinom Jelčićem, koji je u rudniku radio dugi niz godina, a iz njega je među posljednjima izašao. Djeca su, doznali smo od profesora, bila oduševljena:

– Nekada se učila politička povijest, a danas je u povijesti sve modernija svakodnevnica. Rudarenje je u tom smislu vrlo važno ne samo za Labinštinu već i za čitavu Istru.

Realizaciji projekta doprinijeli su i brojni vanjski suradnici. Uz već prije spomenute, tu su Marija Sergo, Vera Novak, Rina Miletić, Jasna Kuralić, Željko Radeljević, Mladen Zahtila, Vedran Kos, Mladen Bajramović, Božo Glavičić te pjesnikinje Malvina Milet i Suzana Mušković, obje kćeri rudara, koje su svoje stihove posvećene rudarima recitirale na finalnom predstavljanju projekta te na književnom susretu u školskoj knjižnici s glavnim akterima projekta, učenici ma OŠ «Ivo Lola Ribar».

LOV - koristan i zabavan hobi

Lovci iz društva "Ubaš" u Koromačnu gaje tradiciju staru pola stoljeća

Tekst i fotografije:
Kristian Stepčić Reisman

U lovačke zadatke tako spadaju čišćenje staza, gradnja pojilica i hraničica za divljač, sadnja kultura za njihovu prehranu, kao i briga o uzgoju, odnosno brojnom stanju divljači. Uz određeni broj životinja za odstrel, koje društva u skladu sa zakonom i dokumentom pod nazivom lovno-gospodarska osnova mogu izložiti svake godine, jednako se tako svake godine od uzgajivača otkupljuje divljač te pušta u prirodu radi obogaćivanja lovog fonda.

Lovačko društvo "Ubaš" iz Koromačna pokriva područje općine Raša, okolicu Koromačna te poluotok Ubaš, koji je državno lovište. Osnovano je sredinom 50-tih godina prošlog stoljeća, otprilike u vrijeme kada su na Labinštini nastajala i ostala društva. Broji 43 člana. Lovačke aktivnosti odvi-

Lovce, kao što im samo ime kaže, najčešće zamišljamo samo kao grupicu ljudi koja u šumi u zasjedi čeka svoju lovinu. No, njihova je uloga u lokalnoj zajednici puno šira. Svaka lovačka organizacija, osim što lovi, ujedno i brine o divljači i okolišu.

jaju se uglavnom na području od elektrane Vlaške, preko Potoka do Salakovaca, te na području omeđenom Gorom Glušići, Prodolom, Golaćem te cestama za Mihaljinji i Drenje. Tijekom 2008. godine, u sklopu redovnih aktivnosti na obogaćivanju lovog fonda, u lovište je pušteno oko 250 fazana nabavljenih u uzgajalištu u Žminju, doznajemo od predsjednika Josipa Miletića te dugogodišnjeg člana vodstva društva Dalibora Kvaternika. Ujedno su izgrađene dvije nove čeke, jedno pojilište te je uređeno oko tri kilometra šumskih staza. Sitna divljač, kao što su jarebice, hrani se u tzv. prihvatištima, kojih je u 2008. godini uređeno pet. S obzirom da lovačka društva brinu i o prehrani divljači, pšenicom je zasijano oko pet hektara zemljišta. Planovi za lovnu godinu 2009/10., odnosno gospodarenje lovištem obuhvaćeno je u dokumentu pod nazivom lovno-gospo-

darska osnova. LD "Ubaš" namjerava urediti po tri pojilice, čeke i automatske hranilice za krupnu divljač.

Kao i brojne druge organizacije, i društvo "Ubaš" priželjkuje širenje članstva. - U 2008 godini samo su dva kandidata položila ispite kako bi mogli postati lovci. Interes je sve manji, ali se nadamo da će s vremenom ljudi ipak prepoznati ljepotu bavljenja lovom i boravka u prirodi, kazao nam je predsjednik "Ubaša". Našeg sugovornika pitali smo i ima li novosti vezanih uz pronađak bipesne lisice na području Brovinja ljetos. Nakon tog događaja, kaže Miletić, organizirane su tri hajke, ali je na svu sreću ustanovljeno da se radilo o izoliranom slučaju te da se bjesnoća nije proširila. Lovci imaju važnu ulogu i u suzbijanju te opasne bolesti, što je i dodatan razlog da se oni bez hobija pronađu u tom obliku zabave te društveno korisnog djelovanja. ■

Predstavljena zbirka pjesama Kaj vu duši

U povodu otvaranja knjižnice, pjesnik i glazbenik Ivica Pepelko iz Stubice predstavio je svoju novu pjesničku zbirku „Kaj vu duši“. U njoj je Pepelko objavio stotinjak pjesama o Zagorju, ljubavi, životu i vjeri. O njegovu stvaralaštvu govorio je urednik zbirke Zdravko Grabušić. Uz autora, stihove iz zbirke čitala je i ravnateljica ivanečke knjižnice Ana Vresk, a Pepelko je nekoliko pjesama i otpjevao uz glazbenu pratnju maestra Slavka Berovića.

Novo carstvo pisane riječi na 450 kvadrata suvremenog prostora

Otvorena nova Gradska knjižnica u Lepoglavi

Tekst i fotografije:
Ljiljana Risek

Knjižnica raspolaže i s 20-ak računala, s ugrađenom zaštitom koja sprječava djeci dolazak do stranica s nepočudnim sadržajem.

- Otvaranjem reprezentativnih prostora nove Gradske knjižnice, Lepoglava se, na tragu prvog hrvatskog rječnika *Gazophylaciuma*, što ga je upravo u lepoglavskom samostanu pisao Ivan Belostenec, vraća svom povijesnom naslijeđu. Nakon što je knjižnica dugi niz godina djelovala u nezadovoljavajućim prostorima, Lepoglava je napokon dobila uvjete da dostoјno nastavi tradiciju hrvatske pismenosti, što su je u ovome gradu stvarali Ivan Krištolovec, Tituš Brezovački, Hilarion Gasparotti. To je, među ostalim, na svečanosti otvaranja novih knjižničkih prostora, održanoj u petak, 17. travnja, izjavio gradonačelnik Marijan Škvarić. Knjižnica je otvorena u Turističko-kulturnom i informativnom centru na 450 četvornih metara vrlo suvremenog knjižničnog prostora, opremljenog s oko 200 polica i 26.000 knjiga.

Domaćinima su na otvaranju novog prostora čestitale i savjetnice iz NSB-a u Zagrebu i Matične službe Gradske knjižnice

iz Varaždina, Sonja Tošić-Grbač i Jasmina Štimac.

Knjižnica raspolaže s 200 četvornih metara prostora za smještaj knjiga, s 200 četvornih metara čitaonice te 50 uredskih „kvadrata“. Posve je uređen i dječji odjel, a knjižnica ima i 20-ak računala s ugrađenom zaštitom koja djeci sprječava pristup stranicama s nepočudnim sadržajima. Raspolaže i s fotokopirnim uređajem te uređajem za prebacivanje starih filmova ili albuma na DVD ili CD. Instalirana je i oprema za projiciranje filmova i audio-sustav visoke kvalitete, a cijeli je sustav zaštićen od nestanka struje i pokriven bežičnom internetskom mrežom.

- Uz razne ormare i ormariće, te činjenicu da se knjižnica brzo može pretvoriti i u galerijski prostor, u njoj je i standardni namještaj za knjižnice. U njegovu kupovinu utrošeno je preko 850.000 kuna – kazao je Škvarić te knjižničarki Karmeli Geček svečano uručio odluku Poglavarstva o dodjeli prostora Gradskoj knjižnici u TCIC-u. U povodu otvaranja knjižnice, učenicima škola u Lepoglavi, Kamenici, Višnjici i Žarovnici uručene su besplatne godišnje članske iskaznice. ■

Savjetovanje o održivom razvoju i društveno odgovornom djelovanju

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

- Prošli smo dug put povezujući i poštujući htijenja stanovništva Općine Raša, okvire zadane razvojnim ciljevima i prostornim planovima Istarske županije, te gospodarskih subjekata, kao što je Holcim, Istarska tvornica vapna i Luka Rijeka. Tražeći rješenja imali smo sreću što smo dobili potporu i ideje od strane Elitecha i Ecooleuma (konzultantskih tvrtki, op.a.), koje su unijele znanja potrebna za naš suvremeni razvoj, a sretna je okolnost i njihova suradnja s Hrvatskim društvom za sustave, kazao je, u svom obraćanju sudionicima skupa, Josip Knapić, načelnik Općine Raša koji je istaknuo kako je savjetovanje organizirano kako bi se doprinijelo društveno odgovornom djelovanju gospodarstva i lokalne samouprave u sredini. Knapić se osvrnuo i na osnivanje općinske Radne skupine za razvoj Ekooenergetske doline i lučkoga područja Raša, čiji je zadatak osmisлитi gospodarski život u raškom lučkom bazenu, odnosno na njenu zamisao o iskorištavanju područja Bršice, Mosta Raše i Vlaške za proizvodnju alternativnih izvora energije, ali i zdrave hrane. Kako je na savjetovanju istaknuto, pitanja okoliša u središtu su pozornosti kada je posrijedi održivi razvoj pa je u tom kontekstu fokus na društvenoj odgovornosti proizvodnih i uslužnih tvrtki koje dijele životni prostor s lokalnom zajednicom. Stoga je raško savjetovanje, prvo takve vrste u Hrvatskoj, uz predstavnike Općine Raša, s načelnikom Josipom Knapićem, okupilo stručnjake iz niza tvrtki koje posluju na području Raše i Labinštine te pojedinih nacionalnih ustanova. Sudionici skupa bili su tako iz Holcima, Istarske tvornice vapna, labinskog Vodovoda, Komunalnoga poduzeća "1. Maj", Općine Sveta Nedelja, Istarske županije, konzultantskih tvrtki Elitech i Ecooleum, ali i s Ekonomskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu. Moderator skupa bio je Juraj Božičević, predsjednik Hrvatskoga društva za sustave, koji se dotaknuo modela društvene odgovornosti za životni prostor. Riječ je, veli Božičević, o najrazvij-

Pitanjem kako optimalno iskoristiti resurse raškoga kraja za bolju budućnost i dobrobit lokalnoga stanovništva, a da se pritom poštuju načela održivoga razvoja i društveno odgovornoga djelovanja, Općina Raša već se duže vrijeme bavi te odgovore u vezi s tom problematikom pokušava naći uz pomoć stručnjaka. O osnovama takvoga razvijka raspravljaljao se i na savjetovanju o održivom razvoju i društvenoj odgovornosti za životni prostor koje se potkraj ožujka održalo u dvorani raškoga RKUD-a "Rudar". Skup su organizirali Hrvatsko društvo za sustave (CROSS) i Općina Raša.

jenijoj suvremenoj formi civilnog društva usmjerenog na održivi razvoj, modelu što su ga pod nazivom «Sustavski pristup društvenoj odgovornosti za životni prostor» pokrenuli Hrvatsko društvo za sustave i konzultantska tvrtka Elitech, uz potporu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva RH. Božičević je predstavio i Forum za društveno odgovorno djelovanje Općine Raša, koji je osnovan u jesen 2008. godine, a osnovni mu je cilj uspostava programa za dugoročni uravnoveženi i održivi razvoj u skladu s unaprijed dogovorenom vizijom i uz uvažavanje prilika u okruženju, odnosno, kako je istaknuo Marijan Andrašec, iz tvrtke Ecooleum, u skladu s Prostornim planom. - Društveno odgovorno poslovanje jedino je moguće poslovanje te preduvjet dobrog finansijskog rezultata, naglasio je Žarko Horvat, Holcimov direktor industrijske ekologije. Govoreći o iskustvima svoje tvrtke u društveno odgovornom djelovanju, Horvat je rekao kako se društvena komponenta poslovanja još više ističe u vremenima gospodarske krize. Na temu demografskoga razvoja Raše i Labinštine govorila je Mirjana Pejić Bach s Ekonomskoga fakulteta u Zagrebu, koja je na skupu zamijenila kolegu Alfreda Viškovića, koji zbog prije preuzetih obveza nije mogao prisustvovati raškom savjetovanju. Pejić Bach izdvojila je u svom izlaganju podatak proizašao iz istraživanja te prema kojem će Labinština, ukoliko se u ovom dijelu Istre nastave negativni demografski trendovi, za oko četiri desetljeća, do 2051. godine, imati 33% stanovnika od 65 i više godina.

Skup je završio predstavljanjem knjige "Mudra zajednica", prve knjige o društvenoj odgovornosti za životni prostor u izdanju Hrvatskoga društva za sustave. Uredio ju je Alfredo Višković, a u njoj se donose iskustva talijanske regije Veneto u razvoju regionalne društvene odgovornosti. ■

Općinska Radna skupina za razvoj Ekooenergetske doline i lučkoga područja Raša ima zadatak osmislati gospodarski život u raškom lučkom bazenu i razvijanje ideje o iskorištavanju područja Bršice, Mosta Raše i Vlaške **za proizvodnju alternativnih izvora energije, ali i zdrave hrane.**

Tekst i fotografije:
Kristian Stepčić Reisman

U akvariju, vrijednom 30 tisuća kuna, nalaze se, među ostalim, knez, glavoč, špar, kantar, bukva, arbun, pirka, cipal, fratar, smokvača i babica, kao i volak, ogrc, pedoč, jež te mado-na - rakovica koja iz svoje ljuštire izlazi vrlo rijetko, tako da za njeno uočavanje članovi društva moraju imati poprilično sreće.

Glavna namjena akvarija, kaže voditelj škole malog ribolova Vinicio Cavenago, jest da se polaznicima škole omogući upoznavanje morskih organizama i proučavanje njihovog ponašanja. Po njegovim riječima, kroz održavanje akvarija uči se i o očuvanju okoliša. - U akvariju se događa isto što i moru, samo što je sve mnogo brže. Ukoliko se akvarij ne održava i čisti, može se dogoditi da ribe uginu. Zbog toga se mora održavati dovoljna količina soli, odgovarajući pH faktor te se mora mijenjati određeni postotak vode, kazao nam je Vinicio. Za akvarij se ponajviše brine podmladak društva. Od Luke Murselovića, Kristijana Kujrakovića i Denija Modrušana saznali smo koje sve obaveze imaju u Društvu ne bi li uspješno održavali biološku ravnotežu u akvariju. - Moramo nositi vodu iz mora u akvarij, odnosno jednom mjesечно promijeniti od 10 do 15 po-

sto ukupne količine akvarija. Osim na temperaturu, moramo paziti i na slanost i pH faktor vode, ispričali su nam polaznici škole, koja u sklopu DŠM-a djeluje već 18 godina. Za hranjenje se brinu svi članovi kluba podjednako, s time da se nikad ne smije u akvarij ubacivati količina veća od one koju ribe mogu konzumirati u pet minuta. Temperatura u akvariju, kaže naši sugovornici, mora iznositi oko 25 stupnjeva. Zbog toga se voda mora uzimati u pličaku, i to najbolje u proljeće. Ukoliko bi se uzimala pri dnu, bila bi prehladna, isto kao i slučaju uzimanja tijekom zimskih mjeseci.

Uz Kristijana, Luku i Denija, prva znanja o sportskom ribolovu u DŠM-u stječu još i Luka Jukopila, Petar Marković, Nigel Milevoj, Loran Milevoj te Lari i Toni Višković.

Akvarij, čiju je nabavku financirala tvrtka Holcim, opremljen je dvama filtrima s brzinom filtriranja od 2500 litara na sat. Društvo planira u akvarij ubaciti i alge, koje su vrlo korisne jer troše ugljični dioksid, čiste vodu od nitrita i nitrata te ispuštaju kisik. Uskoro će, kaže Vinicio, nabaviti i tzv. ribe čistače, koje će "obrađivati" dno akvarija. Posjetitelja dosad nije nedostajalo, a među njima su bili

Akvarij kao prozor u podmorje

Članovi Društva športova na moru Koromačno možda ne mogu uvijek moru, ali zato može more njima! Morski organizimi tipični za naše krajeve odnedavno se nalaze u morskom akvariju kojega je društvo nabavilo za učenje i usavršavanje polaznika Male škole ribolova te članova društva. Riječ je o **jednom od ukupno dva morska akvarija na Labinštini**.

i oni koji već imaju slatkvodne akvarije, no razmišljaju o nabavci morskog. Za nabavku akvarija, kaže Vinicio, odlučili su se ljetos, a potom je krenula tzv. stabilizacija uvjeta u akvariju, prije negoli se u njega premjesti prvi "stanovnici". - Treba biti jako pažljiv kod hvatanja riba za akvarij. Udica se mora voditi tako da se riba ne ozlijedi, kaže Vinicio. Većinu stanovnika akvarija uhvatili su mladi članovi DŠM-a, koji odnedavno imaju priliku naučiti i osnove podvodne fotografije, budući da je društvo nabavilo podvodnu kameru. ■

Ca je novega?

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

Osim uobičajene "inflacije" sličnih događanja i sajmova bez kojih je predbožićno vrijeme nezamislivo, otežavajuća okolnost mladim je prodavačima ovaj put bila i globalna gospodarska kriza. Tako su se članovi Likovne grupe iz Osnovne škole «Ivan Batelić» iz Raše s voditeljicom Sonjom Škalamerom snašla provjerrenom ponudom tipa "kupiš dva, dobiješ tri" i na posjetku zaradili 1.576 kuna te premašili uspjeh iz 2007. Zaradu su mladi likovnjaci, već tradicionalno, podijelili s osmšima iz svoje škole, koji su poklonjeni novac iskoristili pak za izlet. – Nažalost, blagdanski popusti više i nisu od velike pomoći. Trebalo bi ovakvu izložbu organizirati u neko drugo vrijeme, primjerice, pred Uskrs, komentirali su snalažljivi trgovci iz Raše. Novac od prodaje radova učenika područnih odjeljenja Osnovne škole «Ivo Lola Ribar» na Katurama

kom ove godine prerasla u Dnevni program okupacije odraslih osoba s intelektualnim teškoćama, za svoje su originalne radove dobili oko 300 kuna. Osim prigodnih stvarčica izrađenih pod budnim okom voditeljice Katje Ćus, na njihovom se stolu našao i nakit koji su polaznici izradili uz pomoć Katjine kolegice Marine Koroman. Neki su Labinjani božićne darove odlučili potražiti među rado-vima polaznika labinskoga Centra za djecu s teškoćama u razvoju «Liće Faraguna», koji su bili i prigodno omotani. Centar je zaradio više od 500 kuna. Radove učenika od prvog do četvrtog razreda Osnovne škole «Vitomir Širola Pajo» iz Nedrešćine prodavali su Adela i Ivan, dvoje osmaša koji su s prodajne izložbe otisli s oko dvije stotine kuna. Na izložbi nije bilo predstavnika škola «Vladimir Nazor» u Potpiću, «Ivan Goran Kovačić» u Čepiću kao ni učenika najmanje škole u Istri, područnog odjeljenja OŠ «Ivan Batelić» iz Koromačna. Školarci iz Čepića prekrasne igličaste ikebane izradivali su na radionicama u kojima su sudjelovali i njihovi roditelji te učitelji, a vodila ih je cvjećarka Đana Boneta. Od Holcimova dara nastali su i posebni perlasti ukrsi u srebrnim i ružičastim bojama, izradi kojih se, kako doznajemo od ravnateljice Mirele Vidak, najviše posvetila profesorica Ivana Fonović. Izrađeno je preko stotinu ikebana. Sve su prodane na školskoj izložbi, kojoj je prethodio tradicionalni koncert «Ususret Božiću». Škola u Čepiću zaradila je 1.770 kuna, što je bilo iskorišteno u humanitarne svrhe, i to za pomoć potrebitim sadašnjim i bivšim učenicima iste škole. Iznos od 1.437 kuna pohvalili su nam se učenici iz Koromačna, njih troje, Katarina, Martin i Luka, koji su, prema riječima njihove razrednice Alme Poljak, ovaj put svoje radove, koje su izradivali više od dva mjeseca, prodavali od vrata do vrata.

– Neke su radove otkupili i radnici cementare na koje smo našli pred Upravom tvornice, ispričala nam je učiteljica Poljak.

Za razliku od svojih vršnjaka, učenici iz Potpića nisu prodavali, već su, prema riječima ravnatelja Miroslava Sulića, Holcimovu potporu iskoristili kako bi priredili predstavu «Bajke i legende».

Prodajna božićno-novogodišnja izložba u opskrbnom centru

Umijeće prodaje u doba recesije

Privući što više kupaca i prodati što veći broj ukrasa za božićno drvce i pokoju prigodnu čestitku bio je izazov pred kojim su se krajem 2008. našli **učenici osnovnih škola Labinštine** koji su sudjelovali na posljednjem održanom izdanju prodajne Božićne izložbe.

i u Vinežu iskorišten je u humanitarne svrhe, za pomoć teško oboljeloj učiteljici te labinske škole, Flaviji Verbanac Mijatović. Akciji su sa 700 kuna zarade pridonijeli polaznici produženog boravka u Osnovnoj školi Matije Vlačića, pa je konačni iznos bio 1.700 kuna. Polaznici radionice za odrasle osobe s posebnim potrebama, koja je s počet-

Javna ustanova Park prirode „Medvednica“ svečano otvorila dovršenu poučnu stazu Bistra

Razbistrite se na Bistri!

Javna ustanova
Park prirode „Medvednica“,
24. je svibnja kod kamenoloma
Bistra zajedno s brojnim
zaljubljenicima u prirodu
svečano obilježila otvaranje
poučne staze Bistra pod motom
„Razbistrite se na Bistri!“. Riječ
je o trogodišnjem projektu,
realiziranom zahvaljujući
uspješnoj suradnji s lokalnom
samoupravom i tvrtkom
Holcim (Hrvatska) d.o.o.
koja je bila glavni sponzor
poučne staze Bistra.

Tekst: Petra Martić
Fotografije: JUPP Medvednica

„Napraviti stazu samu za sebe uopće nije atraktivno. Htjeli smo da lokalno stanovništvo zna da se upravo na njihovom dijelu parka nalaze značajne prirodne i kulturne vrijednosti i da žive na zaštićenom području. Zato smo ih danas pozvali da s nama uživaju“, rekla je ravnateljica Parka prirode „Medvednica“, Nives Farkaš-Topolnik.

Osim u ugodno provedenoj nedjelji, posjetitelji su uživali u šetnji stazom, ali i u prikupljanju znanja o prirodi i njezinim ljepotama. Za najmlađe među njima bila je organizirana likovna kreativna radionica u suradnji s Etnografskim muzejom iz Zagreba u kojem je upravo u tijeku zanimljiva izložba pod naslovom „Moć boja“, koju također sponzorira tvrtka Holcim. Prema riječima voditeljice radionice, više kustosice Željke Jelavić, cilj je bio najmla-

đima približiti kulturnu baštinu, a prema svemu sudeći, tako je i bilo. Mališani su dali mašti na volju, a pod njihovim su vještim prstićima, na platnenim vrećicama nastajali različiti veseli motivi iz prirode.

Posebno veseli ton ovom su događaju dali članovi folklornog ansambla iz Bištre te udruga „Potepuhi“, a brojni lokalni obrtnici predstavili su svoje domaće i ljevkovite proizvode.

Svečanost su uveličali i načelnik općine Bištra, Krešimir Gulić te ravnatelj Uprave za inspekcijske poslove i zaštite prirode pri Ministarstvu kulture.

Naravno, nije izostala ni bogata ugostiteljska ponuda koja je zaokružila ovaj veseli dan u prirodi.

Bistra

Bistra je z of kraj brega.
Bistra je ze zapadne strani Zagreba.
Bistra je tam de potok šumi,
Bistra je tam de još trsek rodi.
Bistra je tam de mrtva kopriva živi,
Bistra je tam, de se još mirne spi.

Bistra je gruntek na stoge,
Bistra je tam de nie gospode.
Bistra je šuma i trn i grm,
Bistra je tranik, koruza i strn.
Bistra je lopata, srp i motika,
Bistra su žuli i znoj i mouka.

Bistra je radnik, kumek i težak,
Bistra je dieče, pastir i čak.
Bistra je krvavi žul i mouški ponos,
Bistra je večiti samodoprinos.
Struja, asfalt, škola i mrtvačnica,
Vrtič, sportska dvorana, telefon i voda...
Se to i ciela ta mouka, to je bistrajska rouka.

Bistra je gemišt, šounka i sir,
Bistra je pesma, tambura i mir.
Bistra je tvoja, i moja, i naša,
Bistra je raj za sakega pajdaša.
Bistra je z of kraj brega.
Bistra je ze zapadne strani Zagreba.

Štefica Flegar

Bistra i sleme

Pod nogami slemenega Bistra leži,
ovaj park prirode nas od Zagreba deli.
Medvednica tu je, morti odnaviek,
a Bistra pod slemenem več 800 let.

Nejgda je znala Bistrnjaka saka,
najkrajši pout do Dolca, Medašnega ili Kvaternaka.
Pešice, bose su košare nosile,
od trgovine su dece i cipova kupile.

Sad pak je došle jedne druge vrieme,
na izlet i skijanje se ide na sleme.
Na bistrajske je zemle ski-steza slemenena,
z Bistre se gledi Kralica sniežna.

Još boum jempout rekla, koj morti si zname,
to prirodne blage Bogem nam je dane.
Čuvajmo si zate i ruožice i tiče,
ne dirajmo reverice, kače nit lesice.

Štefica Flegar

InterCES u Rijeci

Međunarodni susret budućih građevinara i arhitekata u Rijeci

Tekst: Olga Mandić
Fotografije: Martin Brnelić

Oko 150 studenata iz 11 zemalja sudjelovalo je na **Međunarodnom kongresu studenata građevine** (International Civil Engineering Congress), InterCES, koji je održan od 29. ožujka do 3. travnja 2009. u Rijeci. Studenata građevine, arhitekture i geotehnike bilo je iz Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Latvije, Makedonije, Njemačke, Portugala, Rumunjske, Slovenije, Srbije, Turske i, dakako, Hrvatske.

Prvi takav kongres održan je na Bledu 2007. godine, a drugi u Istanbulu 2008. Teret organizacije ovaj puta ponijeli su Klub studenata Građevine u Rijeci i Studentski zbor Građevinskog fakulteta Rijeke, koji je pružio i logističku potporu. Ono što valja istaknuti jest da projekt u cijelosti organiziraju sami studenti, uz pomoć sponzora, bez čije bi finansijske podrške takav pothvat bio nemoguć. Osim Grada Rijeke i Županije primorsko goranske, Hrvatske turističke zajednice, Zaklade Sveučilišta u Rijeci, niza općina i tvrtki skup je podržala i tvrtka Holcim (Hrvatska) d.o.o.

Svi pet dana sudionici kongresa bili su smješteni u hotelskom naselju „Uvala Scott“ u Kraljevici, koje, doduše, danas ne blista nekadašnjim sjajem pa je pitanje komfora upitno, ali ono što mu daje poseban šarm, osobito za one koji doma takav pogled nemaju, na samoj je obali mora, s pogledom na Krčki most, a to je budućim inženjerima i arhitektima zasigurno bilo inspirativno.

No, s obzirom na doista bogat cjelodnevni program, sudionici kongresa najmanje su boravili u hotelu. Naime, organizatori su se potrudili svaki dan ispuniti

raznim događanjima od jutra do večeri. Od stručnih predavanja, posjeta građilištima i pogonima do turističkih izleta i večernjih druženja, u obližnjem klubu ili na terasi hotela uz zabavne igre, sportska natjecanja, kvizove i stručno vodstvo animatorica.

Prvo u nizu stručnih predavanja održao je prodekan Građevinskog fakulteta iz Rijeke, prof. dr. Gordan Jelenić o projektu očuvanja riječke industrijske baštine, s posebnim osvrtom na lansirnu rampu bivše tvornice Torpedo. Predavanje o geotehničkom ispitivanju područja u zaleđu Bakarca, provedenog radi izrade geoloških karata i podloga održala je dipl. inž. Sanja Dugonjić. Zanimljiva su bila i izlaganja prof. dr. Barbare Karleuša i dipl. inž. Neire Torić... Održana je i prezentacija udruge IACES (International Association of Civil Engineering Students) o ovogodišnjim programima razmjene studenata i stručnih praksi.

Tijekom trajanja kongresa studenti su posjetili Sveučilišni kampus u Rijeci, gdje se, između ostalog, gradi i nova zgrada Građevinskog fakulteta, obišli su novi Astronomski centar Rijeka i gradilište

rukometne dvorane na Zametu, riječku zaobilaznicu, gradilište vjetroelektrane Vrataruša iznad Senja i tamošnju tvrđavu Nehaj, pogon GP Krk, akumulaciju Boto-nega i buzetski vodovod u Istri... Svaki dan studentima je ponuđeno nekoliko opcija, a „karta više“ tražila se za posjet Puli. Dakako, interes su izazvale atraktivne fotografije Arene, slavoluka i drugih antičkih spomenika u brošuri.

Svi sudionici otišli su s odličnim dojmovima, kaže jedan od organizatora ovo-godišnjeg kongresa, Martin Brnelić, student Građevine iz Rijeke. Uspostavili su se mnogi kontakti, sklopila prijateljstva, dogovoreni su i susreti između grupa. U tih nekoliko dana putovali smo čitavom regijom, vidjeli mnoga gradilišta i znamenitosti, sve nas je to obogatilo, ali u prilično iscrpljujućem ritmu, pa smo na

kraju sa ljudskom snagom bili „na knap“, kaže Martin.

Organizatori su dakle zaslужili peticu. To što je katkad padala kiša i pokvarila poneki izlet - stvarno nije njihova krivica!

Doznaјemo iz pouzdanog izvora da se pišu zahvalnice svima koji su pomogli da se kongres održi. Jedna će, ako već nije, stići i na adresu Holcima. ■

Prvi korak prema karijeri u poduzetničkim vodama

Besplatna edukacija, bilo da se radi o prekvalifikaciji, doškolovanju ili usvajanju i produbljivanju znanja iz nekog područja, objeručke se prihvata uvijek, a posebno u kriznim vremenima kada su radna mjesta neizvjesna za veliku većinu radnika. U takvim su situacijama potrebne promjene u karijeri, pa čak i one radikalne poput promjene profesije.

Tečaj “Mladi poduzetnik”

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

Na sličan način sudbinu je u svoje ruke odlučilo uzeti devetero nezaposlenih koji su još polovicom veljače bili u evidenciji labinskih ispostava Hrvatskog zavoda za zapošljavanje (HZZ-a). Antica, Emira, Karmen, Tanja, Tilda, Mauro, Marino, Marko i Željko odazvali su se pozivu HZZ-a, odnosno predstavnika Projekta „Labin Zdravi grad“, da sudjeluju u dvomjesečnom tečaju «Mladi poduzetnik». Program je realiziran uz potporu Holcima, a prve korake prema mogućoj karijeri u poduzetničkim vodama polaznicima su pomogle usvojiti Orijana Tenčić i Kristina Tenčić Lazarčić, obje profesorice ekonomskih predmeta u Srednjoj školi Mate Blažine, gdje su se predavanja i održavala.

- Veseli me što smo, zajedno s vama, uspjeli realizirati projekt, ustvrdila je Eni Modrušan, koordinatorica Projekta Labin - Zdravi grad, na posljednjem susretu polaznika i voditeljice projekta, kada je ujedno održana i dodjela uverenja o pohađanju tečaja. Odabir kandidata za dvomjesečno besplatno obrazovanje prepušten je odgovornima u labinskoj ispostavi HZZ-a, jedini je uvjet bio da nisu iz ekonomske branše s obzirom da su ekonomisti takva znanja već usvojili tijekom svoga formalnog obrazovanja. Od 15-ero kandidata neki nisu uopće bili zainteresirani, a kontinuirano je tečaj pohađalo njih devet.

- Drago mi je što su vas od samoga početka zanimale konkretnе stvari, financije i računovodstvo, od čega inače učenici u srednjoj školi zaziru. Oni preferiraju učiti kroz igru, žele slušati o marketingu i svemu što je povezano s njim, ali ih knjigovodstvo ne zanima previše, rekla je Orijana Tenčić. Osim obračuna plaća, izračuna rashoda i prihoda, teme edukacije obuhvaćale su i rad na crno, a učilo se i o poslovnim komunikacijama. Kako su same voditeljice tečaja potvrdile, prvotni su plan morale mijenjati na zahtjev samih polaznika koji su tražili da naglasak predavanja bude ne na društvu s ograničenom odgovornošću, već na obrtu, budući da ga većina želi otvoriti.

- Ni nama, vjerujte, nije bilo lako. I mi smo trebale istraživati, privatno se snalaziti, kako bismo vam mogle prenijeti znanje, priznala je K. Tenčić Lazarčić. Sedmero polaznika koji su se pojavili na dodjeli priznanja, nije krilo svoje zadovoljstvo tečajem i naučenim.

- Evo, sve ovo smo mi prošli i naučili, pohvalila nam se Antica Černjul pokazujući na snop papira s bilješkama. Stečenim znanjem mogla je, kaže, svom dečku koji otvara obrt. Priliku da iskoristi naučeno imao je već i Marko Josić, koji otvara restoran u Rapcu.

- Zaključna ocjena?! Pa, prvi dan nisam imao

pojma, sad otvaram obrt. Edukacija nije mogla doći u boljem trenutku!

Tilda Tončetić priznala je kako je na dvomjesečnom tečaju naučila više nego u cijelom svom školovanju, dok je Emri Mahmutović bio lijep doživljaj ponovno se vratiti u školske kluge, a obuka joj je, veli, prekratko trajala.

- Naučili smo pojmove o kojima prije nismo znali ništa. Dosta toga smo usvojili, kaže Karmen Glavičić. Željko Jurčić kazao je kako je na tečaju usvojio znanja koja nije stekao u školi budući da je završio elektrotehniku, a Mauro Mechis rekao je kako je na tečaju uvidio o čemu valja voditi brigu pri otvaranju jednog obrta ili upravljanju njime. Tečaj su pohađali i Tanja Ilić te Marino Baćac, koji nisu mogli nazočiti svečanoj dodjeli uverenja pa su ih preuzeли naknadno.

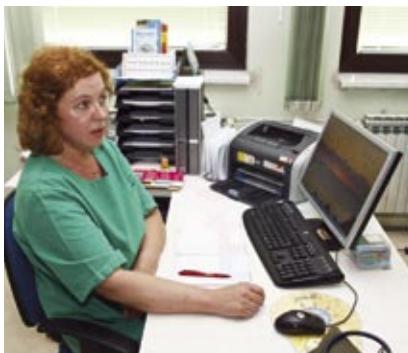
- Ako imate kvalitetnu poduzetničku ideju, iskoristite je, poručio je polaznicima tečaja Moreno Bartolić koji ih je pozdravio ispred Holcima.

Prisutni polaznici složili su se kako je obuka korisna. Preporučili bi je i ostalim nezaposlenim osobama, ali i onima koje već upravljaju svojom tvrtkama. Svi bi poduzetnici i obrtnici, prema njihovu mišljenju, trebali posjedovati znanja koja su oni stekli na dvomjesečnom tečaju.

Ca je novega?

Dr. Kolačko s predstavnikom tvrtke koja je instalirala novi sustav i dogradonačelnikom A. Gredeljem

Novim sustavom zadovoljna je i dr. Ljubica Knez

Lakši život za pacijente i liječnike

Tekst i fotografije:
Ljiljana Risek

Lepoglavske ambulante prve su u Hrvatskoj povezane s varaždinskom Općom bolnicom pomoći interakcijskog sustava za komunikaciju

- Drago mi je da pacijenti s udaljenih područja ne moraju više rano ujutro putovati do Opće bolnice u Varaždinu, bolesni stajati u redu i naručivati se za pretrage koje će moći obaviti tek za šest mjeseci te se nakon toga kući vraćati kasno poslijepodne ili čak navečer. Zahvaljujući programu kojim su sve lepoglavske ambulante primarne zdravstvene zaštite povezane s Bolnicom, naše pacijente možemo naručiti na gotovo 90 posto bolničkih lista - kazala je dr. Marija Kolačko, liječnica primarne zdravstvene zaštite u ambulantu u Lepoglavi.

Istim računalnim sustavom, prvim takvim u Hrvatskoj, s centralnim bolničkim naručivanjem u Varaždinu povezane su i sve ostale ambulante u Lepoglavi te po jedna u Bednji i Klenovniku.

- Ovim sustavom omogućena je dvosmjerna komunikacija, pa je liječnik kojemu pacijent dolazi na obradu već unaprijed upoznat s njegovim stanjem. Njegove su koristi više-stroke. Prije svega, pacijent ne mora u bolni-

cu dolaziti dvaput: jednom da bi se naručio, a drugi put na pregled, pa pri tomene gubi radni dan i ne troši novac. S druge strane, Županija pacijentima ne mora plaćati troškove putovanja pa smatramo da se samo na putnim troškovima može uštedjeti do pola milijuna kuna. Sustav funkcioniра tako da liječnik ili medicinska sestra odmah nakon prijave za centralno naručivanje pacijentu otisnu potvrdu, koja vrijedi isto kao da je naručen u Bolnici u Varaždinu. Treba naglasiti da je ovakav sustav naručivanja dobra volja liječnika, nipošto i njihova obveza, ali na taj način liječnik dobiva zadovoljnog pacijenta - poručuju iz tvrtke koja je razvila i instalirala novi sustav.

Prema riječima lepoglavskih liječnika, ovaj sustav predstavlja izvrsnu novinu, tim više što dnevno rade s populacijom koja je udaljena od Varaždina.

- Možda je to nekome teško zamisliti, ali pacijent s Brda Bednjanskog treba najprije 4-5 kilometara pješačiti do autobusa, nakon toga se 45 kilometara u jednom pravcu voziti do bolnice u Varaždinu i potom, bolestan, čekati u redu kako bi se naručio za određenu pretragu. Sve je to povezano i s problemom loših autobusnih veza, pa ako primjerice, takav pacijent ne uspije sve u bolnici obaviti do 13.30, kada mu polazi autobus, kući se vraća tek u pola osam navečer. To je posebno naporno za kronične bolesnike - kazala je dr. Kolačko te sugerirala da se u rješavanje problematike lo-

ših autobusnih veza uključi i Grad Lepoglava.

Interaktivnim sustavom zadovoljna je i liječnica dr. Ljubica Knez, koja ga je, kao pilot-projekt, u svojoj ordinaciji prva primijenila još u veljači ove godine.

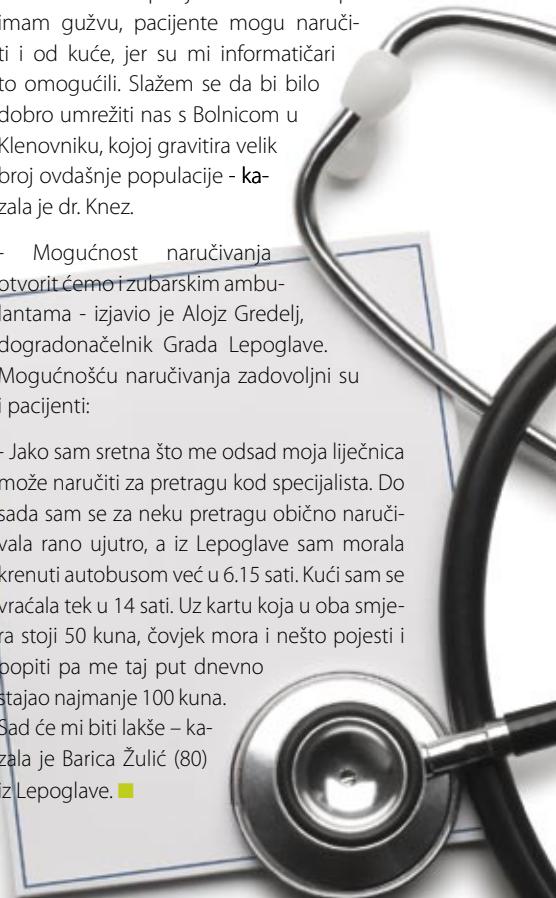
- U varaždinskoj bolnici mjesечно naručim između 50 i 60 pacijenata. Kada na poslu imam gužvu, pacijente mogu naručiti i od kuće, jer su mi informatičari to omogućili. Slažem se da bi bilo dobro umrežiti nas s Bolnicom u Klenovniku, kojoj gravitira velik broj ovdašnje populacije - kazala je dr. Knez.

- Mogućnost naručivanja otvorit ćemo i Zubarskim ambulantama - izjavio je Alojz Gredelj, dogradonačelnik Grada Lepoglave. Mogućnošću naručivanja zadovoljni su i pacijenti:

- Jako sam sretna što me odsad moja liječnica može naručiti za pretragu kod specijalista. Do sada sam se za neku pretragu obično naručivala rano ujutro, a iz Lepoglave sam moralu krenuti autobusom već u 6.15 sati. Kući sam se vraćala tek u 14 sati. Uz kartu koja u oba smjera stoji 50 kuna, čovjek mora i nešto pojesti i popiti pa me taj put dnevno stajao najmanje 100 kuna. Sad će mi biti lakše - kazala je Barica Žulić (80) iz Lepoglave. ■

Barica Žulić (80) iz Lepoglave sretna je što je njeni liječnici može izravno naručiti za pretragu kod urologa ili oftalmologa

Ca je novega?

Projekt „Aweres“ u srednjoj školi „Mate Blažina“

Upoznavanje s obnovljivim izvorima energije

Tekst i fotografije:
Tanja Škopac

U vrijeme kada se sve više govori o energetskoj učinkovitosti i nužnosti povećanog korištenja obnovljivih izvora energije, **edukacija o zamjenskim energetskim resursima** u Hrvatskoj i više je nego dobrodošla.

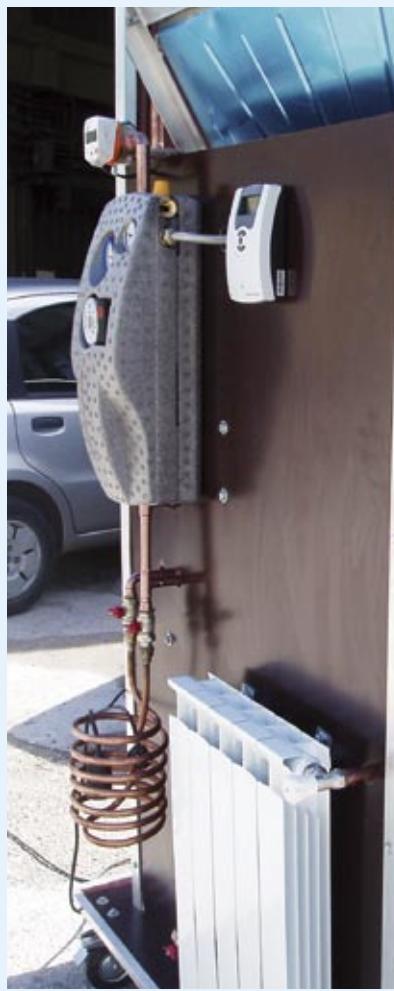
Tijekom prvih mjeseci ove godine, učenici strukovnih usmjerenja labinske srednje škole „Mate Blažina“ počeli su se pobliže upoznavati s ovom tematikom, a od kraja ožujka nova znanja stječu i u praktičnoj nastavi s fotonaponskim i solarnim toplovodnim kolektorima te meteorološkom stanicom. Uređaje je škola dobila u okviru projekta osvjećivanja i obrazovanja o obnovljivim izvorima energije ili AWERES (Awareness and Education in Renewable Energy Sources), koji od kraja prošle godine u Hrvatskoj provodi Društvo za oblikovanje održivog razvoja - DOOR iz Zagreba, u suradnji s Društvom za komuniciranje ambijenta «Put» iz Labina te Udrugom za zaštitu i unapređenje okoliša «Franjo Košćec» iz Varaždina. Program se uz budžet od 81 tisuće eura, najvećim dijelom iz programa PHARE Eu-

ropske unije, provodi i u Elektrostrojarskoj školi u Varaždinu, a cilj mu je očuvanje okoliša i postizanje održivog razvoja većim korištenjem obnovljivih izvora energije, i to povećanjem svijesti građana o prednosti i mogućnostima uporabe obnovljivih izvora energije te jačanjem prisutnosti obnovljivih izvora energije u programima strukovnih škola. Projekt je obuhvatio predavaštva namijenjena nastavnicima strukovnih škola i predstavnicima ekoloških udruženja, nakon čega je uslijedilo opremanje spomenutih škola potrebnom didaktičkom opremom te posjeti centrima obnovljive energije u Čakovcu i Novigradu.

– Kolektore koje smo dobili najviše se koriste u nastavi za zanimanja elektromehaničar te monter centralnog grijanja i klimatizacije. Tako će naši učenici uz teorijsku imati i praktičnu nastavu te ćemo im omogućiti da po završetku školovanja imaju dovoljno znanja da po domaćinstvima i javnim objektima montiraju takve uređaje. Istovremeno, uređaji će biti korisni i u nastavi za četverogodišnje škole, čiji će polaznici imati priliku raditi na projektima povezanim s upotrebom takve opreme, izjavio nam je Željko Brenčić, profesor fizike i elektrotehnike u labinskoj srednjoj školi.

Labin je na području s puno sunca tako da će, smatra Brenčić, posla za instalatore solarnih panela biti dovoljno. Tijekom našeg posjeta srednjoškolskom centru susreli smo i Danijela Rodiga, iz DOOR-a, koji je testirao fotonaponsku ćeliju kojom će labinski srednjoškolci mjeriti jačinu sunca, odnosno količinu topline koja se dobiva od sunčevog zračenja, dok je termalne kolektore u školskoj radionici montirao Mirko Gašljević, inženjer strojarstva s dugogodišnjim iskustvom u montiranju sličnih uređaja. Prema njemu, četveročlanoj su obitelji dovoljna dva kolektora sa spremnikom od 300 litara, a ušteda energije je vrlo primjetna te može zadovoljiti 70 posto godišnje potrebe jednoga domaćinstva. Sve će to naučiti i labinski srednjoškolci na nastavi o sunčevoj energiji.

Uz istoga dana postavljenu meteorološku stanicu, u praktičnoj će se nastavi učiti o energiji vjetra, mjerenu brzine i pravca vjetra, temperaturi, vlažnosti i tlaka, što će se iskoristiti za izradu meteorološkog profila Labina. Prema najavama profesora Brenčića, sljedeći je korak u labinskoj školi postavljanje vjetroelektrane. ■

12. Šparugada u Kaštelu kod Buja

Ottava u znaku šparoga

Tekst i fotografije:
Luka Jelavić

Prva nedjelja nakon Uskrsa, pučka Ottava, tradicionalno se slavi u Kaštelu kod Buja i okolnim naseljima, a od prije dvanaest godina ta je pučka fešta proširena i posvećena šparogu, jednoj od istarskih delicija koja obilježava i dolazak proljeća u ove krajeve.

Dvanaesta Šparugada okupila je velik broj sudionika i gostiju iz Istre, Slovenije i Italije kojima su vrijedni organizatori priredili niz sadržaja. Bogat program počeo je međunarodnim gourmet natjecanjem restorana u pripremanju jela na bazi šparoge, a nastavljen je ocjenjivanjem vina, natjecanjem u branju šparoga i pripremanjem jela, nizom sportskih natjecanja i nastupom kulturno-umjetničkih društava.

U branju šparoga natjecalo se šest berača, a prvo mjesto osvojio je Feručo Vok s 4,5 kg ubranih zelenih izdanaka. On je bio najuspješniji i u traženju najdulje šparoge – pronašao je primjerak od 332 cm i za nje-

ga dobio još jednu poznatu istarsku deliciju - špaletu.

Središnji događaj bilo je natjecanje u pripremanju jela sa šparogama. Raznovrsne kreacije izložili su kuvari iz sedam obližnjih restorana, te 18 domaćica koje su pokazale mnogo maštovitosti. Na stolu su se našli njoki, jela od divljači, škampi, razne tjestenine, palenta, rolade, pite, kruh pa čak i sarma sa šparogama. Dvije prve nagrade dobine su Otilija Radatović i Tea Marušić Cindrić.

Tijekom Šparugade organizirane su i prigodne radionice za najmlađe, a fešti su se pridružili biciklisti i brojni građani. ■

Buje Aktualnosti

Pripremio:
Luka Jelavić

Uređenje prometnica i parkirališta

Nakon dugih radova napokon je završeno asfaltiranje parkirališta u središtu Buja, iza Ronda. Radove je izvelo poduzeće Istarske ceste, a u sklopu ovih aktivnosti riješeni su i infrastrukturni zahvati na oborinskoj odvodnji, a postavljena je i javna rasvjeta. Nakon uređenja parkirališta, obnovljen je i kolnik u dijelu ulice Fontana Carrara, a sve u cilju stvaranja bolje povezanosti parkirališta s Ulicom 1. svibnja te kako bi se odijelio promet motornih vozila i pješaka. Ovih dana radilo se i na pojačanom održavanju cesta na području Buja, posebno ulica Flavia, 1. svibnja, Istarske ulice, Matije Gupca, Trga J.B.Tita i Trga slobode.

Umjetnici kao dio obitelji

Već četvrtu godinu zaredom obitelj Alide i Romana Radešića iz Punte kod Krasice (Buje), u svom je objektu seoskog turizma ugostila likovne umjetnike koji su tijekom trodnevnog boravka u likovnoj koloniji stvarali inspirirani istarskim krajolikom. Ove godine Radešići su ugostili 16 umjetnika iz Hrvatske i Italije. Kroz rad i druženje stvarala se topla obiteljska atmosfera, a svi umjetnici nadahnuti okolnom prirodom i prekrasnim pejzažima kojima dominiraju maslinici i vinogradi, svoje su slike i skulpture ostavili domaćima kao znak zahvalnosti za gostoprimstvo.

U radu Likovne kolonije "Punta 2009." sudjelovali su Ania Škrobonja iz Lovrana, Neva i Branko Pizzul iz Opatije, Bruno Paladin iz Rijeke, Ronny Jušić iz Buje, Anton Hriberšek iz Bakra, Mario Santrač iz Poreča i Mladen Milotić iz Pule. Iz talijanskog Barija stigli su umjetnici - članovi udruge "Federico II. eventi" Carlo Chico, Francesca Curenti, Carmela Toscano, Mario Valerio, Marcella Losacco, Ferruccio Magaraggia, Veturio Viola i Michele Moiacomo.

Likovna kolonija na Punti završena je zajedničkom izložbom.

Sanacija zvonika

U sklopu velikog projekta revitalizacije starogradske jezgre Buja, Grad Buje ugovorio je radove na sanaciji zvonika župne crkve Sv. Servola. Radovi su započeli ugradnjom zaštite na otvorima zvonika kako bi se spriječio ulazak ptica koje onečišćuju njegovu unutrašnjost. Nakon toga slijedi sanacija drvene konstrukcije stepeništa te međukatne konstrukcije zvonika. Radovi bi trebali biti završeni do ljeta, što će omogućiti brojnim turistima siguran obilazak ovog značajnog povijesnog spomenika, trećeg po veličini zvonika u Istri s kojeg se pruža jedinstven panoramski pogled.

Salon ulja u Veroni

U organizaciji Udruge senzornih analitičara maslinovog ulja (USAMU) iz Buja i u suradnji s Udrugom gradova maslinovog ulja nastavljeno je stručno usavršavanje članova Udruga kao i uspostavljanje novih međunarodnih kontakata. Tako su članovi USAMU posjetili Međunarodni salon djevičanskih maslinovih ulja (SOL-Vinitaly) u talijanskom gradu Veroni. Uz cjelodnevni obilazak međunarodnog sajma, izlagачa, proizvođača i gospodarskih komora, članovi su sudjelovali na stručnim predavanjima i u vođenim degustacijama DMU predviđenih od strane stručnjaka i timova ljudi svjetskih razmjera.

Pripremila:
Tanja Škopac

Raša Aktualnosti

Raški klub umirovljenika u novom ruhu

Oko 55 tisuća kuna iz Općinskog proračuna uloženo je u "ušminkavanje" Kluba umirovljenika u Raši. Novo ruho glavnog sastajališta raških penzionera svečano je predstavljeno 10. travnja, u nazočnosti velikog broja umirovljenika iz najmlađega grada u Istri. U manjini su bile penzionerke koje i inače u malom broju pohode klub umirovljenika, što je slučaj u čitavoj Labinštini. Taj će se trend u Raši, rečeno je na travanjskoj svečanosti, pokušati promijeniti obogaćivanjem sadržaja u raškom klubu, pa će uz briškulu i trešete te druge oblike zabave za jači spol, ženski dio populacije treće životne dobi imati na raspolaganju više sadržaja, ali i izbor časopisa za žene.

Poplava u općini Raša

Prvi mjeseci 2009. stanovništvo Labinštine ostat će u pamćenju po poplavi koja je početkom veljače pogodila različite dijelove ovoga kraja istarskoga poluotoka pa tako i dio općine Raša. Pod vodom se tako našao poveći broj domaćinstava, vrtova i prometnica u gornjem i donjem dijelu grada, ali i prostorije RKUD-a «Rudar», raškoga folklornog društva. Neki od najbližih susjeda rijeke Raše, u Mostu Raši, evakuirani su iz svojih stanova, a nabujala rijeka bila je tih dana prijetnja i magarcima te konjima u rezervatu «Liburna». Sve je, srećom, prošlo tek s materijalnom štetom koja je za područje općine procijenjena na oko 4,8 milijuna kuna.

Zvijezda je rođena

Nastupom u dječjem glazbenom showu «Kad narastem bit ću zvijezda» zagrebačke televizije Z1 proslavila se Katarina Mulavdić, četrnaestogodišnjakinja iz Raše. Prijavila se, kaže, na nagovor svoje majke, usprkos brojnim i napornim putovanjima do Zagreba. Nada se kako će jednog dana izdati vlastiti nosač zvuka, a uvjerenja je da će, ukoliko bude uspjela postati dio hrvatske glazbene scene, taj posao obavljati kvalitetno. Ako joj to ne podje za rukom, pjevanje će joj ostati hobi, kao i posljednjih osam godina njena života, tijekom kojih je bila članicom dječjeg zbora Minicantanti iz Labina te Kerubina, u kojima je još uvijek aktivna. Kao nagradu za uspjeh i glazbenom showu televizije Z1 Katarina je od Općine Raša dobila mobitel.

Rašani ugostili prijatelje iz Slavonije

Na prvi dan proljeća održana je u Raši, pri sjedištu RKUD-a «Rudar», već tradicionalna «Slavonska večer». Događanje je pod pokroviteljstvom Općine Raša i mjesne Turističke zajednice organiziralo spomenuto raško folklorno društvo, koje je u goste i ovaj put pozvalo prijatelje iz Velike, članove Kulturno-umjetničkoga društva «Ivan Goran Kovačić» i tamburaše koji su poznati kao «Grofovi». Slavonci su za svoje domaćine i sve posjetitelje pripremili čobanac i slavonsku kobasicu, a slavonska graševina tekla je u potocima. Uz spomenute tamburaše sve su prisutne zabiljali članovi labinskoga benda Altea.

Otvoreno reciklažno dvorište

Računala i baterije koje su odradile svoje, stare automobiličke gume, industrijska i kulinarika ulja, samo su jedan dio otpada koji od početka ožujka stanovnici grada Labina, općine Raša i Svetе Nedelje mogu pohraniti u reciklažnom dvorištu u labinskom naselju Starci. Dvorište, koje je u nadležnosti komunalnog poduzeća «1. Maj», obuhvaća površinu od 625 četvornih metara, a uređeno je uz ulaganje od oko 120 tisuća kuna. Odgovorni u spomenutoj tvrtki, koja je u većinskom vlasništvu Grada Labina te u suvlasništvu općina Labinštine, nadaju se kako će uz dvorište za reciklažu nestati divlji deponiji u ovom dijelu Istre.

Aktualnosti Lepoglava

Pripremila:
Ljiljana Risek

Novi semafor u sportskoj dvorani

U sportskoj dvorani osnovne škole Ante Starčevića u Lepoglavi postavljen je novi semafor za signalizaciju napada u košarci, popularne „24 sekunde“. Time su i dvorana i košarkaški klub ispunili zadnji uvjet za dobivanje licence Županijskog košarkaškog saveza za predstojeću natjecateljsku sezonu. Nabavu semafora financirao je Grad Lepoglava sa 17.000 kuna, a donaciju je predao gradonačelnik Marijan Škvarić. Zanimljivo je da je novoizabrani gradonačelnik i zaigrao u jednom poluvremenu revijalne utakmice između KK Lepoglava i KK Ivančica te pokazao zavidno košarkaško umijeće. Ubacio je šut iza linije 6,25, koji se na kraju utakmice i pokazao ključnim za pobjedu domaćina od 73:71.

Zlatna harfa okupila 250 djece

Župa Lepoglava 16. je svibnja bila domaćin jubilarne, 10. Zlatne harfe, smotre dječjih župskih zborova s područja Varaždinske biskupije. Smotra se održava svake godine u drugoj župi, a na ovogodišnjoj se okupilo više od 250 djece iz osam zborova. U veličanstvenoj atmosferi pavljinske crkve, pjevali su zborovi Glas nebeski iz Ludbrega, Lahori iz Svetog Ilije, dječji crkveni zbor župe sv. Martin na Muri, zbor Hosana iz župe sv. Josipa na Banfici, zbor Mihael iz Sračinca, zbor Isusovi prijatelji iz Podravskih Sesveta te dječji zborovi iz Kotoribe i Kalinovca.

Grad Lepoglava opremio dječje igrališta

Grad Lepoglava izdvojio je gotovo 65.000 kuna za nabavu novih sprava, kojima je opremio dječja igrališta u nizu svojih naselja. Za nabavu tobogana, ljudala, penjalica, njihalica i konjića za potrebe Dječjeg vrtića Lepoglava izdvojeno je više od 13.200 kuna, dok je još 12.500 kuna uloženo u nabavu sprava za dječje igralište u Gornjem Vulišincu. Vesela su i dječica u Očuri, gdje je Grad pokraj sportskog igrališta postavio vrtuljak i ljudala, vrijedne gotovo 11.000 kuna. Klasični tobogan postavljen je i parku u Lepoglavi, kod Trga kralja Tomislava, a popravljene su i sprave kod zgrade POS-a i kod škole u Donjoj Višnjici.

Slikari na Rangerovom umjetničkom putu

Tridesetak likovnih umjetnika iz cijele sjeverozapadne Hrvatske i darovita djeca iz osnovnih škola u Lepoglavi, Kamenici i Žarovnici sudjelovali su na Likovnoj radionici i Dječjoj likovnoj stvaraonici koje se u Lepoglavi tradicionalno održavaju u čast najvećeg freskoslikara pavlinskoga doba, Ivana Krstitelja Rangera. Želeći sačuvati uspomenu na brata-pavilina, koji je upravo u lepoglavskoj župnoj crkvi i okolnim kapelama novim naraštajima u naslijede ostavio svoj imponantni slikarski opus, umjetnici su se razišli po Lepoglavi te su, nalazeći inspiraciju u povijesnim, sakralnim i arhitektonskim motivima te u lokalnim legendama, u različitim tehnikama zabilježili ovdašnje motive.

Prijam za brončane puhače

LEPOGLAVA - Gradonačelnik Lepoglave Marijan Škvarić priredio je prijam za puhače Limene glazbe iz Lepoglave, koji su na 23. susretima hrvatskih puhačkih orkestara u Novom Vinodolskom osvojili broncu. Budući da su puhači i prošlih godina na državnim smotrama osvajali zlata i srebra, trećim mjestom u konkurenciji 14 orkestara ponovno su potvrdili da se nalaze u samom vrhu puhačkog sviranja u Hrvatskoj. Dodatni stimulans puhačima nedvojbeno je i nagrada generalnog sponzora, Euro unit Yamahe, koja ih je za treće mjesto nagradila setom udaraljki.

Ribe i recepti

Pripremio:
Moreno Bartolić

Inćun riba puna ljekovitih svojstava

Iako se morska riba u nas još uvijek pre malo konzumira (kao da nismo pomorska i pri-morska zemlja s ribarstvom koje ima tradiciju dužu od tisuću godina), domaće je tržište u posljednje vrijeme bitno promjenilo odnos prema inćunu. Na povećanu potražnju inćuna i plave ribe općenito, prvenstveno su utjecali nutricionisti, a donekle i liječnici raznih specijalnosti. Odjednom smo spoznali da je plava riba izuzetno zdrava i da je konzumiranje plave ribe višestruko korisno, a na ljestvici "zdravlja" i "ljekovitih svojstava", upravo se inćun stavlja na prvo mjesto.

Od srdele se razlikuje izduženim tijelom i bojom, a i po tome što na tijelu nema ljuške te mu je koža glatka. Boja tijela mu je s

gornje strane zelenkasta, a u donjem dijelu prelazi u srebrnastu. Najviše se mrjesti u ljetnim mjesecima, iako njegov mrjest traje od ožujka do listopada. Spolnu zrelost doстиže u drugoj godini kada mu je duljina do 12 centimetara. Inćun maksimalno naraste do 20 centimetara duljine i 5 dekagrama težine, dok je težina prosječnih primjeraka manja od 2 dekagrama. Kad ih manje od 50 stane u jedan kilogram ribari kažu da su veliki.

Iako ga mnogi najviše vole usoljenog pa potopljenog u domaće ulje i ocat, ovom prilikom opisat ćemo najjednostavniji i naj-brži način pripreme za koju su vam potrebni doista svježi inćuni.

Inćuni u limunu

30 dag svježih inćuna sok od 2 limuna

Inćune je potrebno očistiti i filetirati. To nije težak posao jer se ova riba zaista lako čisti i odvaja od središnje kosti. Otkinite im glavu i s njom ćete izvući i iznutricu, stavite palac u razrez i prateći središnju kost odvojite meso pazeći da na ledima ostane spojeno, potom izvadite kost, a s njom će se otkinuti i rep. Obrišite ih papirnatim ručnikom ili salvetom. Ocjijedite sok limuna.

Na dno zdjele stavite malo limunovog soka, posložite red inćuna kožom okrenutom prema dolje, zalijte limunovim sokom, slažite drugi red, ponovo zalijte i nastavite

tako dok ne potrošite sve inćune. Na kraju moraju biti sasvim preliveni limunovim sokom. Ostavite ih preko noći u hladnjaku (najduže 3 dana).

Za posluživanje sitno nasjeckajte luk, češnjak i peršin. Na tanjur stavite inćune, posipajte mješavinom začina, malo posolite i po želji popaprite. Pokapajte maslinovim uljem.

Narežite kruh na tanke kriške. U tavu stavite maslinovo ulje i režanji češnjaci razrezani na pola. Kada se ulje zagrije i češnjak zamiriše izvadite ga, a na toplo ulje stavite kriške kruha pa ih prepržite s obje strane.

Dobar tek!

